

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. <i>Kéziratok nem adódnak vissza.</i>	Előfizethetnél a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felolvas szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér soronkint 50 kr. Többszöri hirdetéseknel engedmény
---	---	--	---	---

Hátralékos előfizetőinket felkérjük az előfizetési díjak beküldésére, hogy a lap expedíciója fennakadást ne szenvedjen.

Feltámadunk!

(b. f.) Halottak napján, a mai napon, melyet a keresztény világ a halottak emlékének szentelt s a melyen minden keresztény ember az isteni Gondviselésbe vetett szelid megnyugvással rójjja le a kegyelet adóját elhunyt szerettei iránt, virágokkal és az örök világosság jelképeivel díszíti a drága hamvakat rejtő sírhalmokat, a templomban és csöndes kamrájában forró imában kéri az élet és a halál mindenható Urát: Add meg nekik az örök békét! — azon a napon, a melyen az Isten szolgálói engesztelő miseáldozatokat mutatnak be Urunk Istenünknek az egyház összes elhunyt gyermekeiért: azon a napon mi mindnyájunk közös halottjáról elmékedtünk: A keresztény Magyarország keresztény népének szabadságáról.

Azon ádáz egyházpolitikai küzdelemnek, a melyet az Isten örök igazságától elfordult liberalizmus indított meg négy évvel ezelőtt s a melynek első szaka csak most, október 21-én ért véget, egy nagy halottja van: A keresztény Magyarország.

Infandum iubes regina renovare dolorem. Felelevenítsük-e ezen titáni küzdelem egyes fázisait? Leírjuk-e újra, mily vak gyűlölettel üldözött négy év óta minden e hazában, a mi katolikus és mily lassan ocsúdott fel hosszú tespedéséből, hosszú álmából a legszentebb javaiban megtámadott magyar katolikuság? Tekintsünk körül a művelt világban. A liberalizmus mindenütt, a hol eddig burjánzott és elhatalmasodott, lejárt a magát s a hol már teljesen kiszívta a népek erkölcsi erejét, ott a szocializmus, az anarchizmus lép előtérbe s készül magához ragadni az uralmat, a hol pedig ellen tudtak állani a népek, ott napról-napra hevesebben ébred fel bennök a vágy visszatérni

minden élet, minden földi és földöntuli boldogulás kutféjéhez: az örök Isten eszméjéhez, a rend eszméjéhez.

Vajjon mi lesz Magyarországgal?

Itt a liberalizmus minden bűnét találjuk összehalmozva rettenetes következményeikkel együtt. Ez a rendszer azon kezdte itt, hogy elszibbasztotta, álomba ringatta, tehetetlenné tette a nemzet nagy testét s aztán miként a gaz utonálló a magát biztonságban vélt elaludt vándort, úgy fosztotta meg a nemzetet egymásután legszentebb erkölcsi és anyagi javaitól. Korrumpálta a nemzetet, meghamisította az alkotmányt s ennek keretében a politikai jogok szabadságát. Büszke, önértetes, a néppel s a népért érző tisztviselők helyett nyomorult rab-szolgákat ültetett az állami hivatalokba és autonóm testületekbe s aztán ezek segítségével durva erőszakkal, jogfosztással és vesztegetéssel olyan parlamentet állított össze, a mely arcucsapása a népképviselőt magasztos elvének, de a mely hitvány anyagi érdekekből prostituálta s akaratlan eszközevé adta oda magát a liberalizmusnak, hogy ez általa a szabadság, testvériség és egyenlőség nevében előbb testi-lelki koldussá tegye s aztán megfojtsa a nemzetet.

Az egyházpolitika vallásában sértette meg hazánk keresztény népét. Az új törvények detronizálják az Istent s kitörölték Magyarország cimereiből a keresztet. Arra tanítják a népet, hogy nem kell vallás, nem kell hit, nem kell erkölcs, nem kell pap: a legfőbb hatalom ezentúl az állam, a legnagyobb urak ezentúl ezen állam szolgálói s ezentúl nem kell imádni az Istent, hanem mindent, testet-lelket o'á kell adni az államnak.

Nem az Istent kell tisztelni, hanem az államnak szigorú büntető klauzulákkal ellátott paragrafusos törvényeit.

Törvénytiszteletet követelnek mi tőlünk azok, a kik lábbal tipornak minden törvényt ott, a hol a gyenge néppel állanak szemben és a kik elefejtene minden törvényt, a hol ellenfelök náluknál erősebb. Törvénytiszteletet követelnek tőlünk azok, a kik nem tudják megóvni a magyar

alkotmány, a magyar állam, a magyar zászló becsületét, a kik gyávák ahhoz, hogy érvényt szerezzenek a magyar nemzetnek törvénybe iktatott jogos igényeinek; a kik önző érdekcsoportok, a zsidók kedvéért tönkretették a magyar ipart és mezőgazdaságot; azok, a kik pártpolitikai célokból nem hajtják végre és nem merik módosítani a nemzetiségi törvényt; a kik nyitrai, zurányi, csáktornyai választásokat csinálnak: a kik gaz módon százezer honpolgárt megfosztanak alkotmányos szavazati jogától; a kik tervszerűen korrumpálják a törvényhatósági testületeket; a kik rendeletekkel kormányozzák az alkotmányos országot, a kik az új rend miatt megfosztják a községüket önkormányzati, önrendelkezési joguktól; a kik csak azért, hogy megtegyék az új rendet, a kiegyezés, a dinasztia legnagyobb ellenségeivel voltak kénytelenek szövetekezni?

Ezek követelnek tőlünk törvénytiszteletet, ezek merik a hazaárulás, a forradalom vádjával üldözni a néppártot? Ezek, a kiknek egész rendszere csak arra való, hogy felébresszen a népben minden féktelen hajlamot? . . . A kik békóba vertek minden becsületet, tisztiséget, erkölcsöt, önállóságot? . . .

Száz sebből vérezve, súlyos békóba verve, dermedten, úgy fekszik Magyarország a liberalizmus ásta sötét sírban. A rettenetes küzdelem, a súlyos szenvedések után van-e még erő e sokat szenvedett ország és nemzet testében?

Mi azt hisszük, hogy van!

A nemzet most még jóformán tehetetlen a brutális hatalommal szemben. De már új meleg kezd áradni megdermedt testében. Új erőt gyűjt. Már csörömpölve feszíti a kezére-lábjára rakott békókat és a mint egy Isten van az égből, úgy el fog jönni az idő, a mikor a nemzet fel fog kelni sírjából, szét fogja tépni békóit és vissza fogja őket vágni azok arcába, a kik reá rakták!

Feltámadunk!

A néppárt győzelmei.

Pozsonymegyében.

A pozsonymegyei választásokról ezeket írják lapunknak: Az okt. 30-án lefolyt választások általános eredménye egyenlő a liberálisok teljes vereségével és a néppárt győzelmével. Jolesül Malackán Bot György községi jegyzővel és Rosznáky Kornél takarékpénztári pénztárossal szemben megválasztott két néppárti, ugymint: dr. Boót Károly ügyvéd és Schulz János molnár gazda.

Jakabfalván: Lajcha Alajos lábi körjegyző és anyakönyvvezetővel, és Török Lajos magyarfalvi jegyzővel szemben megválasztott két néppárti: Szajovic Mátyás uradalmi mérnök és Jurkácsek Adalbert gazda.

Perneken egy néppárti: dr. Stefanovics Milos pozsonyi ügyvéd és egy nemzeti párti; dr. Buesay Ferenc.

Búr-Szt.-Miklóson: Két néppárti: Prihoda Pál és Horácsek József plébánosok.

Búr-Szt.-Györgyön: Három néppárti: dr. Kubina József országos képviselő, dr. Dérer József malackai ügyvéd és Hladik Márk gazda.

Nagylévdárdon: Két néppárti: Tasky János závodi plébános és Szemmer Károly uradalmi jószágvezető.

Érdekes körülmény az, hogy Nagylévdárdon Klempa Bertalan megyei alispán és Búr-Szt.-Miklóson Peczkó József malackai szolgabíró, kik nemrégiben Lenkei detrekeő-csütörtöki lelkes elítélésével (mivel hiveit udvarára magán uton egybehívta) első és másodfokilag remekeltek: fényesen megbuktak. Vox populi, vox Dei. Az utóbbinak, hallo-

más szerint csak egy szavazat jutott, ámbar két körjegyző szavazott.

Vizkeleten is három helyet nyert a néppárt, a mely nagy többségben volt a kormánypárttal szemben.

Cifferen a néppárt jelöltjei, Perczely Károly és Morvay István óriási többséggel lettek megválasztva. Dejtén, Szomolányban, Nádasdon nagy lelkesedéssel csatlakoztak a választók a néppárt jelölje köré, sőt az utóbbi községben az ellenpárt annyira biztosnak érezte a vereséget, hogy jelöltet se állított.

Remélhetőleg a néppárt a törvényhatósági bizottságban többségben lesz; kívánatos lenne, mielőbb gondoskodni arról, hogy a folyó évi december 17-én megejtendő tisztviselő-választásokra, különösen pedig a különféle kebelbeli választmányok és küldöttségek megalakítására megfelelő befolyást vehessen, — mert nyilvánvaló, hogy mindez a majdani országos képviselő választásokra is döntő kihatással lesz.

Vasmegegében.

Vasmegegében a mult hó 29-én voltak a törvényhatósági bizottsági tagválasztások s hála a kormány egyházpolitikájának, a mely alaposan feldulta az ország vallási békéjét s azon terrorizmusnak, melyet a kormány a legutóbbi hónapokban a választások és a választó lajstromok összeállítás körül meghonosított, a bizottsági tagválasztások Vasmegegében is pártpolitikai szempontok szerint mentek végbe. Mind mindenütt, ugy Vasmegegében is kivált a néppárt szállt szembe a Justh-féle függetlenségekkel szövetkezett kormánypárttal és örömmel jelenthetjük, hogy a néppárt győzelmesen került ki a választási harcából, a mennyiben 108 mandátum közül 61-et hódított meg.

A mindenütt a választók rendkívüli

részvéte mellett és sok helyütt hevesen lefolyt választási küzdelem számbeli eredményeit a liberális „Vasmegeye“ nyomán adjuk:

47 kerület közül 7 ben osztozkodtak a pártok a mandátumokban: Szombathelyen, Kőszegen, Szent-Gothárdon, Város-Szalónakon, Nagy-Asszonyfán, Nádasdon és Káldon, a hol összesen 3 pártönkivüli, 5 néppárti és 11 liberális választatot.

15 kerületben a liberálisok győztek összesen 33 mandátummal.

25 kerületben pedig a néppárt diadalmaszkodott összesen 57 mandátummal. A győztes kerületek a következők: Sárvár (2), Vasvár (3), Alsó-Eőr (1), Pálfa (1), Kis-Unyom (1), Vörösvár (2), Szécseny (2), Gyanafalva (1), Pornó (2), Némot-Genes (3), Győrvar (2), Rába-Hidvég (2), Rum (2), Jánosháza (1), Géree (2), Hegyfalva (2), Ikervár (3), Vép (2), Rohonc (2), P.-Mindszent (4), Csákány (5), Hosszuperesztog (2), Lóka s Pörgöli (4).

Különösen fényesen győzött a néppárt P.-Mindszenten, Csákányban, Sárvárott, Hegyfalun, Géreeén, Káldon és Lékán (363 szó-többséggel.)

A megválasztottak között van tehát 3 pártönkivüli, 44 liberális és 61 néppárti.

Kiemelendőnek tartjuk, hogy Nádasdon Kárpáti Kelemen prem. rendi tanár kath. pap létere liberális programmal lépett fel és választatot meg. Ajánljuk ezt az urat Benedek Ferenc, a rend nagyprépostjának szives figyelmébe.

A budapesti liberális lapok azzal vigasztalódnak, hogy „politikai helyzet e választással Vasmegegében a liberálisokra nézve nem rosszabbodott“ és azzal a hazugsággal, hogy a néppárt mindenütt féktelenül igazott, különösen pedig Pinka-Mindszenten, a hol az egyik néppárti jelölt állítólag a

TÁRCA.

A néphez.

Üdvözöllek szent honomnak népe
Lelkesült örömmel!
Te az Urnak kegyével töltözve
Az egekig érez fel.
Van-e még nép a kerek világon
Szabadnak teremtre.
Kinek, — hogy az Isten is megáldjon,
Szabad szíve-lelke.

Szabad a szív kebledben s a lélek,
Nyügöt nem túrsz rajta.
Zsarnok, mint a fővny oly tömérdek,
Térded meg nem hajlja.
Büszkén vallod őseidnek jussát,
Hited, honszerelmed;
Oh, ne ongedd, hogy fergek kirágyják
Fáját életednek.

Ezeröves immár a te multad
E hon drága földjén
Ezer halál árán: megtanultad
Megállni göröngyön.
Múltó vagy egy másik szredévre
István népe, sarja;
Bár szivedet ösze-vissza tépte
Századok viharja.

Oh! ne csüggedj, mestoha napokban
Kedved bú ne szegje!
Megvéd az Ur, ha feléje dobban
Egy nemzetnek szíve.
A te imád — szivednek beszéde —
Áttör a felhőkön,
S nyílt egekől az Isten tekint le,
Hogy megkönyörüljön.

Kedvetlenül jársz ekéd nyomába,
Nem a régi vagy már;
Ha az ég a magot meg is áldja,
Gyümölcsére más vár.
Idegen vagy saját otthonodban,
Más ül örökőbe;
És az igát vonnád nyomorultán
Görnyedezve, nyögve?

Légy erős, nem győzhet le az ellen,
Szebb jövő mosolyg rád,
Mert a nép, mely megőrizte hiven
Ősi szabadságát,
Nem veszhet el — ha csak önsébébe
Hitét eltiporja;
Meg ne hajolj bálványoknak elötte
Hítványan a porba.

Nem illik az tohozád, én népem.
Maradj meg szabadnak,
Ne legyenek István örökében
Idegen hatalmak!
Ugy vagy te nagy, hittal a szivedben
Hit — honszerelommal,
Dicsőbb nálad a világon minden —
Az egekig érez fel!

VIRÁG FERENC.

Sírfeliratok.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárcája. —

Justus Lipsius egyik művének címlapján ezen jelmondatot találtam: „Optimí consultores mortui“. Távól legyen tőlem, hogy e nagy író szavainak értelmét félremagyarázzam, átviszem az életből-étség sarkalatos igazságának bebizonyítására: Legjobb tanácsadó k a holtak. Leginkább eszünkbe hozza ezt a hallottak

napja, melyen kibontakozva a hétköznapiaságból, kirándulunk a temetőbe, részint, hogy szeretteink iránt lorójuk a kegyelet adóját, részint, hogy elmerengjünk a sirhantoknál az élet rövidsége, hiusága, szóval a mulandóság fölött. Csakugyan, aki élet-bölcsöségre akar szert tenni, annak nagyon ajánljom a temető látogatását; minden egyes sirhant, néma szónok, tanítva azt, hogy tartalmának hogyan kellett volna élni, hogyan élt, mi hiányzott abból, hogy nem élt volna rendeltetésének? E kérdésekre lehetetlen, hogy a lelkiismeret ne feleljen valamit!

Itt egy korhadt keresztfa. Keresztény volt, Krisztus keresztje alatt harcolt, de nem élve a világnak, az csakhamar napirendre tér felette, isteni életét nincs ki építaphiumban dicsőítse; szegényül halt meg, annál gazdagabb a mennyben. Amott büszke síromlék; de nincs ki gondolza a sirhantot, e sir tartalmát már elfeledte a világ, pedig de sokat tett, fáradozott, hogy elismerését kiérdemelje. Megkapta jutalmát — egy sírkövet; néhány évig megjelennek ott pusztá illemből, azután elmúlik emléke a szentírás szavai szerint: perit memoria eorum cum sonitu. Egyik sirhanton a hiuság, a másikon a feledékenység, egyiken a hűség, másikon a halátlanság üti fel tanýját. Leghívebb kifejezői ezen érzelmeknek a sírfeliratok.

Megvallom, hogy a temetőbe ezek vonzanak leginkább. A háborgó kedélyállapot lecsillapítására, a reménytelenség fájo érzetének enyhítésére valóságos szellemi receptek a sírfeliratok. Leginkább bebizonyul Justus Lipsius mondása: Legjobb tanácsadó k a holtak. De néha-néha csalódik is a

király ellen izgatott és holmi „paraszt-köz-társaság”-gal fenyegetőzött. A liberálisok hazugsága itt kézzelfogható és így nem is cáfoljuk meg.

Bármegyében.

A bármegyei *Garam-Szőlős*-ből jelentik, hogy a megyebizottsági tagválasztás ott okt. 29-én a néppárt fényes győzelmével végződött, a mennyiben a két néppárti jelölt 135 szótöbbséggel győzött a liberálisok felett, a kik csak 19 szavazatot kaptak.

Baranyamegyében.

Baranyamegyében okt. 31-én voltak a választások s Rácpetrén a néppárt győzelmével végződtek. Ott ugyanis megválasztottak: Vajay István, Ratman, Neumayer és Petz káplánok.

Magyar-Széken (Baranyam.) a néppárt fényes győzelmével végződött a választás. Megválasztottak: Vajay István, orsz. képviselő, Palkó István káplán és Glatt Ferenc tanító.

Baranya - Mágooson szintén néppártiak választottak: Halvax József plebános 187, Hirt János 164 és Vajay István orsz. képv. 160 szavazattal. Kisebbségben maradtak a liberálisok: Döry Béla 27, Feuerstein János 49 és Glaub János 55 szavazattal.

Hontmegyében.

Hontvármegye területén 22 kerület közül tizenennygy kerületben a néppárt tagjai nyerték meg a többséget. A kormánypártiak nyolc helyet veszítettek.

Festetich.

(?) A principális nem sokkal élte tul üzletvezetője bukását. Miklós Ödön földmivelségi államtitkár lemondását újszólván nyomon — tegnapelőtt — követte Festetich Andor gróf földmivelségi miniszter lemondása s ezzel véget ért egy politikai pálya, a melyre nézve nyomós magán- és országos érdekekből jobb lett volna, ha sohasem kezdődik. Kicsoda, micsoda buktatta meg Festetich Andort? Saját tehetetlenségén kívül egy páratlanul diszes trifolium: A sertések, a zsidók és Tiszáék.

Festetich gr. alig egy évi minisztersége alatt fényesen kimutatta, mennyire nem való ő Magyarország közgazdaságának élére. Már hivatalba-lépésekor olyan meglepő tájékozatlanságot és eszmészegeúséget áruolt el, hogy nem ő adott programot, hanem államtitkára, Miklós Ödön. Jöformán onnan datálódik a két férfi közötti személyes antagonizmus. A miniszter sohasem tudta megbocsátani az államtitkárnak, hogy az többet tud és többet akar művelni, mint ő.

Nézzük Festetich miniszterségének legnevezetesebb ténykedéseit.

A mezőrendőrségi törvény épen egy év előtt lépett életbe, de keresztül vive tulajdonképen még ma sincs, a hol pedig keresztül van vive, ott bebizonyosodott, hogy ez a törvény nem a gazdáknak kedvez, hanem a tolvajoknak. És ezen abnormis, jogállamban szörnyű állapot szanalására nem történt semmi.

A filloxera által tönkretett hies magyar szőlőtermelés reorganizációja dolgában nem történt semmi. Azaz, mégis történt valami. Hazánk délvidékének egy 30.000 holdra terjedő szőlő komplexusát

a filloxera még a nyolevanes évek elején tönkre tette. Az akkori földmivelségi miniszter amerikai szőlőtelepet állított fel e vidéken s ennek segítségével egészen Festetichig ugy a hogy haladt a szőlők reorganizációja. Jött Festetich és egyik legelső dolgának tarja feloszlatni a szőlőtelepet és megfosztani kenyeroőkötől a szőlőtelep tisztviselőit azért, mert ezek esetleg nem magyar ajkuak — a szőlő rekonstrukció azóta e vidéken pang, az Amerikába vándorlók száma pedig emelkedik. Így gondoskodott Festetich szőlőgazdáinkról.

De vajjon mit tett mezőgazdáink, állattenyésztésünk érdekében? Nem tudta megakadályozni az idegen gabona behozatalát, nem tudott gátat emelni a gabonabörze s a nagymalmok tulkapásainak s a magyar gabona árak hallatlan leszorításának. Hónapok óta dul az országban a Szerbiából és Romániából behurcolt sertésvész. A kiviteli tilalmak egymást érték, magyar sertést ma sem szabad kivinni, de egy zsidó szalámi gyárosnak még közvetlenül bukása előtt megengedte a szerb sertések behozatalát. A fertőzött kőbányai sertésszállásokat csak a mult héten sikerült teljesen kiirtani, ezt pedig nyomon követte a pusztá-péteri vesztglő intézet törtéjeje.

Ez a sertéshistória rávezet a zsidókra. Festetich Andor, a mily mértékben elhanyagolta, sőt lenézte a magyar gazdákat, abban a mértékben becézgette a zsidó merkantilistákat, a zsidó nagytykéseket. Nem ment el az OMGE kongresszusára és nem törődött ennek nagyfontosságú határozataival, hanem elment a börziánerek, a lipótvárosi nagytykések közé s ott dicshimnuszokat zengett a merkantil-rendszere. A kőbányai sertésvész körül tör-

szemléző, nem találja fel a mit keres, vigasz, remény heiyett épen az ellenkezőket olvassa a siremlékről. Egy édes anya sirján ezt olvastam:

Sirba vitted boldogságom,
Keserű az élet,
Elhagyott a remény is már,
Csak emléked éltet.
Légy őrzője gyermekimnek
S oltalmuk az égben,
Odafönn majd megköszönöm
Nyugodjál békében!

Mily szembeszökő ellentét a reménytelenség a reménynyel! Egy gyászoló férj kétségbeesése, boldogtalansága fölött, összekötvé az égi reménnyel. Csak hamis hang lehet ez és semmi más, mert e sir fölött a kesergő férj ujra folépitette a földi boldogságot, a szerető hitves pedig talán...

Sokan hallottak talán e lap tisztelt olvasói Csermák Antal jeles zeneszerző fölől, ki kalandos életét Veszprömben fejezte be. A kegyelet sarkövet állított neki s a halottak ünnepének előestéjén a város első bandája huzta sirja fölött bánatos indulóját, most már annak is vége, hogy meghazudtolják azt a szép distichont, mely sarkövére van vésvé:

Nyugtalan élet után e sir nyugodalma öleljen,
Dalt hagyttál örökül, dal öröküti neved.

Elhallgat a dal, nincs már a varázshangu hegedű, mely a bakonyi betyár szívét megindította, hogy térdénállva, könyezve csókoltta meg azt a kelet, mely a sötétkedélyü emberek lelkebe odavitt a remény csalóányát, hogy hüvös dalával feledtessé a szomorú multat s megmutassa a mosolygó arcú jövőndét.

Komoly hely a temető s azért kerü-lendő mindaz a feliratoknál, a mi a megholt életét kigonyolja. Ugyanazért Kerschbawmerrel elitélem én is, a mit egy kártyázni szerető pap sarkövére irtak:

Recumbit hic fidelio pastor,
Itt leit ő végre nyughelyet,
Festina hic cito viator!
Mert felkel még s játszik veled!

Nem kigonyolása, megsértése ez a halott emlékének? Hiszen a halál kapujánál meg kell szünni a kajánságnak, neheztelésnek, a temetőbe csak az engesztelődés koszoruját szabad vinnünk!

Egészen más példát adnak a régiek, kik inkább a mulandóságot tüntetik föl az epithaphiumokban. Lássunk a sok közül néhányat.

Cajotan (Silvius Palladius) sarkövén:

Volttam, nem vagyok, vagytok, nem lesztek.
Silvius Palladius
Hogy meghalva is éljen,
Ugy élt, mint halandó.

Egy vallásos férfiú pedig azt vésette a márványba:

— Oh vándor állj meg és olvasd, csak egy kevéssé veszem igénybe türelmedet. E követ, mint éls a halandónak emeltem, ki itt a szük helyen fekszem, téged és az angyal rettenetes harsonáját várom. Talán nemzetiségem fölől kérdezősköddöl? Adám biborának vagyok unokája. Talán hazám fölől? A világ volt. Tudományomról? Árnyék volt. Híremről? Füst volt. Elektoromról? Csak a pontnál volt valamivel hosszabb. Akarod tudni gazdagságomat? A

szegénység volt. Kiténtetésemet? A megvétel volt. Szabadságomat? A szolgaság volt. Ohajtásom? A halál volt és a halál után az igaz élet, melyet én neked és te viszont kívánj nekem; távozzál és Lethusról emlékezéssel!

Justus Lipsius így beszél sirjából:

— Azt kérdezed, ki van itt eltemetve? Majd elmondom magam. Még a napokban is beszéltem tollammal és nyelvemmel, most már más teheti. En vagyok Lipsius, kit könyveiről ismerhet a te jóakaróid: Mint halandó elköltöttem és evvel eltűnt minden, mert a világon semmi más sincs, mi örökké tartana. Magasabb hangon akarsz tán velem beszélni? Minden emberi dolog füst, árnyék, hüszag, képzelet réme, hogy egy szóval kifejezzem: S e m m i. Utoljára arra kérlek, imádkozzál értem, hogy örökké örvehdhessek. Justus Lipsius élt 59 évet. Meghalt 1606. keresztény évben, Krisztus halálának napján.

E néhány példa fölött elmélkedve járjuk be a temetőt, hiszen a mulandóság, az élet rövidsége fölötti elmélkedés teszi az embert igazi bölcsesé. Ott járok szerzetes társaimmal a holtak birtokán, eszembe jutnak a leirt epithaphiumok, mig ő a siremlékeket nézi, addig én csendesesen elmélkedem. Az esti hüvös szellő távozásra készlet, a fák közt titokzatosan suttog s az utolsó sirhantra visszatökintre, a szellő szárnyára bocsátom imámat Jóbbal: *Memento Domine, quia ventus est vita mea!*

KISS ARISZTID.

tént botrányok annak köszönhető, hogy az ottani sertéskereskedést — javarészen zsidók — illuzióriussá tettek minden intézkedést és Festetich mindig gyengébbnek bizonyult az izraelitáknál. A pusztapéteri veszteglő-intézet rövid története az, hogy egy hármass zsidókonzorcium 30 évre szóló olyan szerződést íratott alá a miniszterrel, amely 3—4 firtal megdrágította volna a sertésárakat, tömegtelen károkat okozott volna a magyar sertéskereskedelemben, de milliomosokká tette volna a zsidókonzorciumot. Es ezt a szerződést a minisztertanács tudta és beleegyezése nélkül írta alá a miniszter. Miklós Ödön ellenesegült — és lemondott, a minisztertanács meg tudta a dolgot — és Festetich is lemondott.

Azonban Festetich megbuktatásából a Tiszafrakció is kivette a maga részét. Ez a mintegy 30—40 főből álló frakció döntő szerepet visz ma a szabadelvű pártban, ő tőle függ a szabadelvű párt többsége és így a kormány élete is az ő kezében van. Vezére a tehetséges és ambiciózus, de arroganciára és ellenszenvre nézve még Szilágyin is tullicitáló Tiszta István, Magyarország saját külön Herbertje. Tiszta István már egy év óta dolgozik Festetich ellen s most kapóra jött neki a pusztapéteri veszteglő-intézet, illetve a zsidó konzorcium, melynek ügyének tárgyalásával végre valahára a szeritünk legilletékesebb faktor, az OMGE bizatott meg.

A földmívelésügyi tárca vezetését hirszerint ideiglenesen Bánffy báró miniszterelnök fogja átvenni s így közgazdaságunk vezetése csebeberből vederbe kerül. Hogy ki lesz Festetich utódja, az még bizonytalan, valószínűleg Tiszta István ül bele az elárvult bársonyszéke és mi ennek kiváltképp örülünk, mert Tiszta István, a mennyire ismerjük, szédületesen rövid idő alatt teljesen le fogja járni Tisztaék hatalmát.

Uj Tarnóczyáda.

(—c.) Minden kommentár nélkül közöljük egyik levelezőnk tudósítását a Német-Szent-Gróthon (Vasmege) október 29-én lefolyt megyebizottsági tagválasztásról. Az ott történtek újra bizonyítják, hogy a liberális párt mily kétségbeesett, mily olvete-mült eszközökkel dolgozik a néppárt ellen. A tudósítás így hangzik:

A német-szent-gróthi kerületben, melynek polgársága néppárti, Vidos Lajos, a szombathelyi püspök titkára néppárti, Dávid német-ujvári fiskális pedig liberális programmal lépett fel. A jegyző már a választást megelőző napon, okt. 28-án zsandárokat hozatott. A választás napján délután 2 óráig 6 községből k. b. 200 polgár szavazott le, a melyből Dávidra mindössze 48 esett, a többi szavazat mind Vidosé volt. Dávid látván vesztét, liberális módra iszonyukat káromkodott s a jegyzőhöz fordult segítségért. S ime, délután jön vágatva egyenruhás huszárával Döbör Német-Ujvár „jó katolikus” főbírája s látva a liberálisok siralmas helyzetét, lóhalálban átvágtatott a szomszédos Kukméra, melynek 110 lutheránus szavazója el volt tőkélve, hogy ezuttal nem szavaz. Ide érve a főbíró, rögtön kido-boltatta a kisbíróval, hogy:

„Minden szavazó siessen ki házából s fusson Német-Szent-Gróthra, a hol tudni fogja teendőjét!”

Igy is történt. Szegény kukméri lutheránusok egynek kivételével leszavaztak Dávidra, a kinek akkor már sehonnán sem akadt szavazója. Igy heccelte a liberális főbíró a lutheránusokat a katolikusok ellen.

Leszavazván szegény kukmériek jegyzőjükkel és tanítóikkal lehorgaszott föl mentek hazafelé, mert tudták, hogy Dávid el van szavazva. Dávidnak mindössze 111 szavazata volt, Vidosnak pedig 142.

De mi történt most?

A jegyző s a választási elnök már korábban 4 órára tüzte ki a zárórát. Lott azonban 6 óra, akkor egyszerre csak megjelenik egy kinyitott ablaknál az elnök s kihirdeti, hogy vége a szavazásnak: *Vidos Lajosra esett 64, a titkára 78 és Dávidra 111 szavazat.*

Mondá s eltűnt.

A néppárt jó tréfának véve a dolgot, óriási hahótára fakadt, de csakhamar kitűnt a való: az, hogy itt uj, nyomorult Tarnóczyáda történt. A liberális elnök egyszerűen meghamisította a választási eredményt s egy jelöltből, Vidos Lajos titkárból (egészen a Nyitra: Zichy János, ifj. Zichy János és Zichy Nop. János) *kettőt csinált*, csak hogy a kisebbségben maradt liberális jelöltnek juttassa a mandátumot.

A néppárt vezérérffiai nem vesztették el hidegvérüket, még az éjjel jegyzőkönyvet vettek fel a választásról s másnap kora reggel Kollár József plebános Szombathelyre sietett és óvást emelt a választás ellen.

Tudósítónk nem közli velünk a választási elnök nevét, de mi ki fogjuk puhatolni s addig is odaszegozzuk a Tarnóczyé mellé a közmegevetés bitófájára.

A kath. ügy és a papság.

Az érdi alesperesi kerület lelkeskedő papsága sajnos tapasztalva már is a nemzetre erőszakolt egyházpolitikai törvények és rendeleteknek szomorú bajait, kiszámíthatatlan keserű következményeit. — azoknak lehető ellensúlyozása, remélhető orvoslása tekintetéből, minap Erdén (Fejérm.) tartott őszi tanácskozásában elhatározta, hogy a társkerületek által indítványba hozott országos zsinát, vagy más néven nevezhető nagyobb mérvű akció megtartását a nagymélt. püspöki kar bölcsességétől s buzgóágától kéri és várja.

A kath. ügyek két lelkes bajnoka: Szemecz és Lepsényi iránt pedig, kik egy szent ügy védelméért börtönben szenvednek, — közelismeréssel dícsőret és tisztelettel adózik és azok hátralevő fogságának elengedése iránti kegyelmi kérvények indítványozóihoz a legerélyesebben csatlakozik.

Martonvásár, 1895. okt. 29.

A ker. gyűlés megbízásából:

Lattyák,
ker. jegyző.

Ehhez hasonló határozatot hozott a kiskomáromi, libethányai és pruzskai alesperesi kerület papsága is.

BELFÖLD.

— **A megyei tisztújítások.** Másfél hónap mulva országsszerte megyei tisztújítások lesznek. Máskor, mikor a főispánok és összes megyei tisztviselők még nem voltak olyan vak eszközei a kormánynak, mint ma, már hónapokkal előbb folytak a jelölések és állásfoglalások a törvényhatósági bizottságokban, most azonban minden esendes. Alapos okunk van hinni, hogy a kormány, melynek lapjai rendszeres aknamunkával aláássák a megyei autonómiát, meg akarja lepni az ellenzékét és ismét liberális stréberekkal akarja megtölteni a vármegyéket. Figyelmeztetjük az ellenzékét, szervezkedjék idejében és gondoskodjék becsületes, hazafias jelöltekről, mert a decemberi tisztújítások döntő befolyással lesznek Magyarország jövőjére.

— **A választási jog elközbása.** A „P. N.” írja: Perczel Dezső belügyminiszter a vármegyék törvényhatóságaihoz sürgős természetű leiratot intézett. A szükséges leiratban a miniszter a választók névjegyzékét kéri három nap alatt fölküldetni, tekintet nélkül a kuriához fölterjesztett föllebbezésekre. A leirat többféle véleményre adott okot. Vannak, a kik a képviselőház idő előtti fölleszlatására következetnek belöle. Sokkal valószínűbb azonban ama föltevés, hogy a választók számának föltűnően erős csökkenése tárgyában interpelláció készül a képviselőházban s már előre gondoskodik a belügyminiszter a szükséges adatok beszerzése iránt. A lapok már egy ízben foglalkoztak az ügyvel s való tény, hogy nagyon megfogott a választók száma, ennek azonban semmi különös politikai jelentősége sincs; tisztán vezethető vissza a foglalkozás oka. Nagyon sokan vannak, a kik elszegényedtek s így kiestek az adócenzus alól, míg mások az adóhátralék miatt estek el választási jogaiktól.

Ez az egész liberális okoskodás elejétől végig furcsa, nagyon furcsa. Még meg sem történt az interpelláció s már most szereznék be a válasz adatait az a belügyminiszter, a ki sokkal sürgősebb interpellációknál (Nyitrai botrányok, Csongrád stb.) azzal szokott védekezni, hogy neki a felpanaszolt visszaélésekről még nincs hivatalos tudomása? Az elszegényedésből és az adóhátralékokból magyarítani a választók számának megfoghatóságát: azzal önkéntelenül is igazolják a liberálisok azon vádunkat, hogy a dícső liberalizmus vagyonilag is tönkre tette a nemzetet. Mi igenis azt hisszük, s erre nyomos okaink vannak, hogy a kormány új választásokra készül s ezért csak arra figyelmeztetjük olvtársainkat: Legyenek résen!

— **Egy zsidó a néppártól.** A pozsonymegyei Díószegről írják lapunknak, hogy ott okt. 30-án ment végbe a megyebizottsági tagválasztás. — A néppárt, noha a megye főispánját Szalavszkynak hívják, s a kerület el van árasztva zsidókkal, a kik a szolgabírák, jegyzők és esendőrök asszisztenciájával hallatlan terrorizmust gyakoroltak a kerületben levő gyár munkásaira, mégis beloment a küzdelembe és a Nyitrai emlékeztető pressziók, név és korhamisítások dacára keresztülvitte, hogy a zsidó jelölt Róth Samu csak 14 szóval győzött a néppárti jelölt, Csanyak Ferenc fölött. — Roth Samu a választás után mondott beszédében elismerte a néppárt szándékainak tisztaságát, valamint a káplán buzgólkodását, a ki személyes gyűlölet nélkül vezette a népet a küzdelembe. — Jó lecke volt ez a kerület liberális előjáróinak, a kik katolikus létükre nem tudtak így álláspontra helyezkedni, és a leggyalázatosabb rágalomokkal illeték saját papjaikat.

— **A zágrábi botrányok.** A horvát-tartománygyűlés okt. 30-iki ülésén Barcsics miniszter elterjesztette a bírák iránt, hogy a király zágrábi látogatása alkalmával miért nem érvényesítette Horvátország különállását és hajlandó-e megszüntetni a zágrábi egyetemi hallgatók ellen indított eljárást. A bán válaszában kijelentette, hogy közjogilag helyesen járt el s hogy a diákok megérdemlik a büntetést. Majd Ruzics interpellált a magyar éaszó kettőzése miatt s ezért, hogy a tartománygyűlés miért nem lett bemutatva a királynak. Gyurkovics elnök erre azt válaszolta, hogy ez utóbbi nem szokásos és hogy a magyar zászlót a bán tűzte ki. Mindkét válasz tudomásul vétetett. — A horvát jogpárt (ellenzék) a zászlóbotrányok miatt ketté bomlott.

— **Az új rend.** Az állami anyakönyvvezetés bajai egyre növekednek. Eltekintve attól, hogy a nép a legtöbb községben legyőzhetetlen ellen-szennvel viseltek az új törvény iránt, maguk az anyakönyvvezetők diszkreditálják az ügyet leginkább. Az ugocsaí és kishonti jegyzők terjedelmes memorandumban panaszkodnak a belügyminiszternek bajai-kat, melyek közt nem utolsó az, hogy a vármegye a körjegyző folyamodványait, melyekben anyakönyvvezető helyetteseket és fizetésfelelőseket kértek, kerekben és sértő módon visszautasította. A jegyzők kijelentik, hogy jegyzői teendőik mellett képtelenek lelkiismeretesen vezetni az anyakönyveket. Esztergommege főispánja az új állapotokat drasztikusan jellemző azt a kérdést intézte a belügyminiszterhez, vajjon megbízhatja-e egyszersmindkorra a segédjegyzőket az anyakönyvi teendők vezetésével? A szentesi anyakönyvvezető állandó helyettesét kért maga mellé, de még az sem lesz elég. Vasmege öt községében összerombolta a nép a kihirdetési táblákat.

KÜLFÖLD

— **Az Agliardi ügyre** vonatkozólag a bécsi „Reichspost“ Rómába intézett távirati kérdésére illetékes helyről azt az értesítést nyerte, hogy Agliardi bécsi nunciusnak bíborossá történendő kinevezése még nem bizonyos. Annyi áll, hogy Agliardi a legközelebbi konzisztóriumban nem nevezetik ki bíborossá. A legközelebbi konzisztóriumban bíborossákká fognak kinevezni: Haller salzburgi érsek, Sembratovic lemburgi érsek, msgr. Satolli ankonai püspök, msgr. Golti braziliai internuncius és egy spanyol püspök.

— **Ausztria.** A budapesti zsidó sajtó, tehát első sorban a félévitalos lapok a múlt napokban féktelen támadásokat intéztek Lueger ellen és annyira beavatkoztak Ausztria belügyeibe, hogy nyíltan megfenyegették az osztrák kormányt, ne merje ajánlani az uralkodónak, hogy Lueger bécsi főpolgármesteri állásában megerősítse. Ezzel szemben a Hohenwart-klub azt hangsúlyozta Baderl gróf miniszterelnök előtt, hogy ha Lueger meg nem erősítetik, ezt úgy fogják tekinteni, mint Magyarország illetéktelen befolyásának érvényesülését. Ennek eredményül a félévitalos „M. E.“ tegnapi közzétett ezeket kénytelen jelenteni Bécsből: „A király ma délelőtt 10 órakor Badeni gróf miniszterelnököt fogadta, a melyben a király Lueger polgármesterré történő választásának megerősítését helyeselte“. Ezzel aztán vége szakadhatna már a zsidó sajtó piszkolódásainak.

— **Franciaország.** Az új kormány már megalakult. Elnöke Bourgeois, kinek radikális és szocialista allűrjeitől nem sok jót várhat az egyház.

— **Bulgária.** Stoilov miniszterelnök lemondott, mert Ferdinand fejedelem kitörölte a szobrányra csüörtörtöki megnyitó beszédéből azon passzust, mely szerint Boris trónörökös áttér a görög kelet egyházra.

— **Keleti bonyadalom.** A folyton megújuló véres összeütközések a törökök és örmények között, s az a körülmény, hogy Anglia sokkal erősebben lép fel a szultánnal szemben, mintsem az Oroszország irányára volna, igen feszült viszonyt létesítettek a két nagyhatalom közt s egy orosz lapnak megmondhatatlan közleménye folytán, melyről utóbbi kislült, hogy koholmány, az orosz sajtó mest tele van háborus hírekkel.

kel. Románia is fegyverkeznek, Bulgáriában a kis trónörökös áttérésének még eldöntetlen kérdése új tápot ad az orosz-barátok aknamunkájának, a konstantinápolyi helyzet is meglehetősen kritikus, hanem azért a háborus hírek egyelőre nagyon ingadozó alapon nyugosznak.

LEGUJABB.

A néppárt győzelmei.

Lapunk zárta előtt a következő legújabb híreket vettük a néppárt győzelmeiről a megyebizottsági tagválasztásoknál:

Cseszte (Pozsonymegye): Dacára Nagy Imre pudmorici jegyző hallatlan terrorizmusának a néppárti Pálffy Béla gróf választatott meg 136 szavazattal a liberális jelöltre esett 37 szavazat ellenében.

Hidason, Nyéken és Kosuthon (mind a három Pozsonym.) hasonló győzelmeket aratott a néppárt.

Zavarón (Pozsonym.) egyhangulag a néppárti Szécsy György földbírókos választatott meg.

Murva-Szent-Jánoson (Pozsonym.) is győzött a néppárt, még pedig riási szótöbbséggel.

Győrvarótt (Zalam.) a két néppárti jelölt 165 szavazattal győzött 14 liberális szavazat ellenében.

Csendlakon (Vasm.) a kormány-párt jelöltjének 55 szavazata ellenében a néppárti választatott meg 122 szavazattal.

Mura-Szombaton (Vasm.) a 3 néppárti jelölt győzött óriási többséggel. A Szapáry grófok itt serényen buzgálkodtak a néppárt mellett.

TÁVIRATOK.

Bécs, nov. 2. (Ered. táv.) A király ma reggel meglátogatta az uralkodóháznak a kapucinusok kolostorában levő sírboltját és hosszan imádkozott Rudolf trónörökös és az uralkodóház több tagjainak koporsói előtt. — Délelőtt a király Jósika Samu báró minisztert kihallgatáson fogadta.

Sevilla, nov. 2. (Ered. táv.) Sanz Y Gores Benedek bíboros-érsek itt 77 éves korában meghalt.

Bukarest, nov. 2. (Ered. táv.) A hivatalos lap jelentése szerint a kamarák nov. 5-ikére hívtattak össze, még pedig feloszlás céljából.

Szófia, nov. 2. (Ered. táv.) Hivatalosan kijelentik, hogy a Boris herceg áttérésének kérdése folytán keletkezett válsághírek ez idő szerint még alaptalanok.

Városi és vidéki hírek.

A „Fejérmegyei Napló“ november 1-én új előfizetést nyitott. Felhasználjuk az alkalmat, hogy elvbarátainkat, nevezetesen a néppárt híveit újra felkérjük lapunk támogatására.

Az előfizetési árak addig is, míg lapunk szélesebb alapokra nem helyezkedik, a régiéket maradnak és lapunk homlokán olvashatók, megjegyezzük azonban, hogy egy hónapra szóló előfizetéseket is elfogadjunk és hogy lapunkra minden naptól kezdve lehet előfizetni. Előfizetési ár egy hónapra 50 kr.

Ajánljuk lapunkat, mint a néppárt hivatalos közlönyét különösen a néppártot szervező vidéki bizottságok figyelmébe.

— **A székesegyházi káptalan** a múlt hét folyamán egy fontos és érdekes elvi határozatot hozott. Mayer kanonok indítványára ugyanis elhatározta, hogy ezután a székesegyházi zeno- és énekkar számára csak azon egyházi darabokat fogja beszerezni, melyek bennfoglaltatnak a regensburgi Cecilia-egylet indexében, a melybe csak erős kritika után vétetnek fel az előadható darabok. Ez által tehát az egyházi zene sokat nyer értékében és meg lesz óva azokban is az egyházi szellem, a léptenyomom felburjánzó cseh-muzsika ellen.

— **A pécsi püspök betegsége.** Dr. Dulánszky Nándor pécsi megyéspüspök állapota — mint örömmel értesülünk — annyira javult, hogy most már a köhögési és fuldoklási rohamok megszűntek.

— **A nádor-család kriptájának restaurálása.** A budai szent Zsigmond-kápolna alatt levő nádori sírboltot restaurálják é kibővítik. József főherceg már több ízben foglalkozott e tervvel, de csak a legutóbbi időben határozta el a kriptá megújítását. E végett ő felsége engedelmét is kikérte s azt a király készséggel meg is adta. A restaurálás kora tavasszal megkezdődik s a nyáron be is fejezik. A kriptá az ötvenes években nagyobb volt, a mennyeiben a kápolna alatt s ezzel szemben még egy-egy tágas fülkéje volt. Ezeket azonban az ötvenes évek elején József főherceg betöltötte s befalaszttatta. A restaurálás alkalmával ezeket egyikét kinyitják, újra vakolják és festik s ezzel bővítik meg a kriptát.

— **Károly napja.** A kegyes-tanító-rend budapesti főgymnáziumának tanulói f. évi november hó 3-án délelőtt igazgatójuk, Jankó Károly névnapja alkalmából az intézet nagytermében hangversenyrendeznek.

— **Uj plebános.** Kis-Komáromból (Zalam.) írják lapunknak, hogy az esztergomi főkáptalan, mint patronus, az ottani administratórt Méhes Kálmánt, 13 évi lelkipáztorkodás után plebánossá nevezte ki. — Méhes ott működése alatt a hívek szeretetét teljesen kiérdemelte s többször kimutatta bőkezűségét egy egyháza, mint az iskola iránt. Gratulálunk!

— **Megyei közig. bizottsági ülés.** F. hó 9-én délelőtt a megyénél közigazgatási bizottsági ülés fog tartatni.

— **A székesfejérvári koresolyázó egyesület** folyó évi november hó 10-én d. e. 11 órakor a koresolyapavilonban tisztújító közgyűlést tart, melyre a tagok ezennel tisztelettel meghívottak. Az elnökség.

— **A Vörösmarty Kör** házias jellegű estélyeit az 1895–96-tól folyamán is megtartja és pedig az első november hó 9-én esti 8 órakor. Az estélyek rendezésére vigalmi bizottság alakult, mely az estélyek költségeihez való járulást az egész idényre minden család, úgy minden egyes résztvevőre nézve 3 frtba állapította meg, mely összeg Kovács Pál háznagy nyugtájára lesz befizetendő. A kör azon tagjai, kik a hozzájuk küldött meghívót be nem küldötték, de az estélyen részt venni akarnak, szíveskedjenek a kör helyiségeiben letett ívet aláírni. A további estélyek megtartásáról a körtagok a helyi lapok útján megelőzőleg nyerneket értesítést. Nem körtagok részére a meghívókat legközelebb küldik szét. A férfi társas összejövetelek is megkezdődtek, a legközelebb november hó 2-án esti 8 órakor tartják meg.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, Salamon Alajos sárbogárdi kir. járásbíró tevékeny és ügybuzgó életének 55-ik évében Sárbogárdon elhunyt.

Előléptetések a közös hadseregben. Novemberi előléptetések alkalmából a király kinevezte alezredessé D mitrovics György 24-ik vadászszázalójbeli őrnagyot; a 12. uhlánus ezrednél őrnaggyá Dujmovics Sándor első o. századost; első o. századosokká a 69-ik gyalog ezrednél: Cimpoica Mihály, Ritermann József, Honsik Emil és Vatz Károly II-od o. századosokat, a 12-ik uhlánus ezrednél Drapodol-Matic Henrik II-od o. századost; II-od oszt. századossá a 69-ik gyalogezrednél: Pfeffer Rudolf főhadnagyot; főhadnaggyá: Riegel Emil, Zabko Emil, Artner Rudolf és Pótt Richárd hadnagyokat; hadnaggyá Braila Sándor tiszthelyettes. A 24. vadászszázalójnál első o. századossá Lander Emil, hadnagyokká: Hönny Oszkárt és Meröres Robert tiszthelyetteseket. A 12-ik uhlánus ezrednél első o. századosokká: Domansky Károly és Pollet János II-od o. századosokat, II. o. századossá Perényi Gábor főhadnagyot, főhadnaggyokká: Puthon Lajos és Oreskovics Péter hadnagyokat.

— A budapesti kath. papság és az új rend. Az új rend a 10—15,000 frtos budapesti plebániák s az 1000—1200 frtos kappelániák jövőjét kegyetlenül megtámadta. Egy-egy plebánosnak rendes fizetése csak 630 frt, egy kápláné pedig csak 300 forint volt eddig. A többi a stóla és az anyakönyvek adták. Ma még a nagy esőkkenés nem éreshető ugyan, de azért a budapesti papság elérkezettnek látta az időt, hogy a jövő eshetőségeire való tekintetből a fővárostól, mint patronustól, a lelkesi fizetések arányosítását kérelmezze. A héten volt az értekezlet ez ügyben. A budapesti papság a plebánosok számára 2000 frtot, káplántartás fejében egyenkint 500 frtot, káplánok számára 600 frtot kér. A hitoktatók is kérelmezni fogják az 1000 forint fizetésüknek 1400 forintra való fel-emelését. A papság erre vonatkozó kérvényét már be is nyújtotta a fővárosnak és élénk megalapozással konstataljuk, hogy a „Pester Lloyd“ teljesen méltányosnak találja a kérelmet és illetékes helyen szerzett információk alapján azt írja, hogy a főváros a kérelmet teljesíteni fogja.

— A győri városi kórház felavatása. A győri városi új kórházat holnap, vasárnap fogják ünnepélyesen fölavatni s rendeltetésének átadni. — A felszentelést dr. Zalka János győri megyés püspök fogja ünnepélyesen végezni. Erre az alkalomra meghívták a szomszédos törvényhatóságok főorvosait is. A székesszévfővári városi törvényhatóságot dr. Major Ferenc városi főorvos fogja képviselni, a ki ma este utazik Győrbe. A kórházi épületet városunk szülötte, Hübnér Jenő fővárosi építész tervezte és építette.

— Nem fizetnek. Jabuka, Jezvin, Vojtek, Folya, Petromány, R-Stamora, Sipet, Hídegkut és Liget temesmegyei községek titkokoztak az anyakönyvvezetési költségek viselése ellen, mindazonáltal Temes megye legutóbb, 10 bizottsági tag jelenlétében tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy az anyakönyvvezetés követelésében a nevezett községekben 400, illetőleg 500 frtal dönti s a községek által fentartandó segédjegyzői állásokat rendszerezit. — Német-Szt-Gróth (Vasm.) és Napkor (Szabolcsm.) községek szintén

megtagadták minden hozzájárulást az anyakönyvvezetés költségeihez, mindenütt a derék plebánosok indítványára.

— Nem leánykereskedő. Lapunk csütörtöki számának „Egy zsidó leánykereskedő“ című hírére vonatkozólag, melyet velünk egyidőben s ugyanígy a budapesti lapok is közöltek, a rendőrségtől vett értesülésünk alapján, e hírt részben alaptalannak nyilváníthatjuk. Eizler Dávidnét (és nem Dávidot) csakugyan elfogták, de az egész dolog tévedésen alapult. Városunk két uri családja kérte Eizler Dávidnét, hogy szerezzen német leányt gyermekeik mellé. Az egyik leány szülője irt egy Szabad-Battyánban lakó ismerőséhez, hogy értesítse őket eme két családról. Az ismerős csakugyan irt, de valami nagyon rosszat irhatott, mert az anya rögtön a rendőrségre szaladt, mely épen akkor tartóztatta le Eizler Dávidnét, midőn a leányok a vonatra akartak felszállani. Ami rendőrségünk távirati felszólításra azután e két idevaló családról szintén a táviratilag nyugtatták meg a gráci rendőrséget, mire Eizler Dávidnét szabadon bocsájtották.

— Egy »zsido bankár.« Csajághi (Wasserann) Lajos nevet sokan ismerik, különösen azok, kiknek szerencséjük volt magukat általa megkárosíttatni. — Ezen recipiált uri ember tulságosan hódolva fajának főkenyérkeresete, a család és sikerkasztás mesterségének, végre mégis letartóztatást s börtönbe zárták. Egy darabig bujdosott, de végre tegnap önként jelentkezett a budapesti törvényszéknél. Az elfogott bankigazgató ur egy bankot alapított, mely a magyar gazdák bankbizományi részvénytársasága címen működött látszólag, de az egész csak család volt, mert egyedül Csajághi volt a banknak fentartója s a hol lehetett a hiszékeny parasztgazdák becsapta, s hogy csak egyet említsünk, egy bácsmegyei községben 28.000 forintot csikart ki a gazdaktól. Végre a feljelentések száma megszaporodott s ennek alapján érezte, hogy megíngott a talaj lába alatt, tehát tegnap önként jelentkezett a rendőrségnél. Számaltak az ily esetek száma, hogy valamelyik élelmes zsidó nem akarván dolgozni, felcsap ilyen „bankár“-nak s legtöbbször nem csipik rajta. Mi meg ajánljuk a gazdaközönségnek, hogy tanuljon már egyszer a saját káran s ne higgyen mindenféle köbörgő zsidónak.

— Elítélt pénzhamisító. A budapesti kir. törvényszék Gallai Imre kálozdi születésű egyént pénzhamisítás és család büntetéseért 3 évi és 6 hónapi fegyházra, 6 évi hivatalvesztésre és politikai jogjai gyakorlásának felfüggesztésére ítélte, mely ítéletet a kir. kuria is helyben hagyta.

— Elutasított kérelem. Rác-Almás községben nagy szükség volna csendőrsőrsre s ezt a község előljárói észre is vették, tehát folyamodtak a belügyminisztériumhoz, hogy ebbeli kívánságuk teljesítve legyen. Mint halljuk, a belügyminiszter eme kérésüknek helyt nem adott.

— Halottak napja. A zord Etéziák szétűzték az eget borító fekete fellegfátyolt s a vastag ködből előtörő vékony napsugarak végső erőküddéssel akarják elhitetni a meleg felítőkbe burkolt emberekkel, hogy még van hatalmuk a szeszélyes természet törvényein, de a száraz ágak, az üres berkek, a füstölő kémények mutatják, hogy az ember már nem hisz nekik. Meghalt, elhervadt, kialudt minden, a mit a röpke napsugár varázsolt a földre. És az a néhány zöldlevél vagy virágzó krisanthemum, a mi nem próbított a föld sorába, oda került a halál diadalának koszorúja közé: a sirhalomokra! A halottak országa megelégnül és ott sirok tömege között

titkos párbeszéd fejlődik az élők és holtak között. A keresztény egyházban ez a nap a szentek egyes-ségének mintegy eleven kifejezője, mely ott a lobogó gyertyafény világánál köti össze a küzdő és szenvedő egyház tagjait. Városunk temetői is megelégnültek, hova már tegnap délután ezrével vonultak az élők, hogy felkeressék megholtjaikat. Alig volt sirhalom, melyet virág és világosság nem borított volna. A városi árva, mint rendszerint, ugy most is hosszasan imádkoztak intézetük alapítóinak: Kaiser dr. és Felmayer István sirjánál, Simor primásért a kápolnában mondtak imát. A székesegyházban ma 9 órakor dr. Steiner Fülöp püspök mondott ünnepélyes gyászmisét, mely után dr. Pellet Ödön apátkanonok tartott sz. beszédet, melyben alapos dogmatikai képzettséggel fejtegette az egyháznak a purgatoriumról szóló hitágazatát. Tegnap, mindszentek ünnepén ugyancsak 6 pontifikált és Szalay dr. hitszónok predikált. Hétfőn pedig az elhunyt egyházmegyei papokért lesz gyász-mise.

— Id. Heinrich Lajos. Városszerte mély részvétet keltett a reggeli órákban elterjedt gyászhir, hogy Heinrich Lajos vármegyei járásorvos és az arany-éremkereszt tulajdonosa, ki több mint félszázadja szolgálta a vármegyét és a helybeli uri társaság egyik kiváló alakja volt, 84 éves korában elhunyt. Heinrich Lajos megyei főügyész édesatyját, a Dietrich és Schlammdinger családok pedig a családft gyászolják benne. Temetése hétfőn délután 3 órakor, a requiem aznap d. e. 10 órakor lesz. Az ö. v. f. n.!

— Helyreigazítás. Lapunk október 28-iki számában az erdélyi róm. kath. status közgyűléséről szóló jelentésünkben a nevek közlését következőleg igazítjuk helyre: kik között voltak: Gyöffy Gyula és Ugron Gábor orsz. képviselők, Jósika Samu báró minister, Lukács Béla volt miniszter, Mikó Bálint és Mikó Árpád, Bély Ákos gróf és Sándor János főispánok.

— Tolvajlások. Duna-Adonyban a múlt hó 25-én nagyobb lopások történtek. Ugyanis Pájer Józseftől egy hajás és egy csillagos homlokú pej lovat, Schmidy Ferencétől egy egy pej lovat és egy avult lószerszámot, Trautmann Jánostól pedig egy pár csizmát loptak el. A totteseknek még eddig nem akadtak nyomukba, mert nem is ismerik a tettest, de valószínűnek tartják, hogy itt is a cigányok keze működött.

— Új házassági akadály. E cím alatt írja a „Pécsi Közöny“ a következő furcsa történeteket: „Freytag Gyula szászvárosi polg. anyakönyvelő, — mint levelezőnk írja — e hó 28-án az előtte megjelent házassulandókat kikergette irodájából, mert nem jöttek az általa kívánt „tisztességes“ öltözetben. „Abban a ruhában és avval a koszorúval jöjj el — mondta a menyasszonynak — a melylyel az oltárhoz fogsz menni!“ E szerint tehát az anyakönyvvezető funkciója ép oly magas, mint az Isten házában s színe előtt való esküvés és egyházi szertartás. Sőt többet nyom a latban, mert míg a polgári kötés szent és sérthetetlen, addig az egyházi kötés érvénytelen, semmis. Nem lévén a lucskos időben senki a közelben, ki a kitasított feleket eljárásuk törvényességéről fölvilágosíthatna volna, a jegyespár a szakadó esőben hazaballagott, a menyasszony hamarjában magára vetett valami világos színű szoknyát, de nem a menyegzői ruháját, melyben délután ment a templomi ünnepséghez — koszorúját azonban fejére téve, visszatért a községi irodába. Itt Freytag jegyző nyájasan fogadta a menyasszonyt e szavakkal: „Lásd édes lányom, hozzám is ugy kell jönni, mint a paphoz! Én is tisztességes ruhában vagyok“ (ekkor rámutatott vadonat új öltözetére és spitz-bernatjára.) A menyasszony atyja, ki betegen fekszik, biztosította környezetét, hogy ő, ha ágyhoz nincs köve, nem engedte volna leányát másodszor

a jegyzőhöz menni. Mint Baánról értesítik lapunkat, az ottani anyakönyvvezető azt követeli, hogy a párok felkoszorúzza-bokrétázza, muzsikusbándával állítsanak be a község házába. Hegy milyen miniszteri rendelet vagy paragrafus alapján, arról hallgat a jegyző is, a tudósítónk is. Talán van erre egy községi pótrrendelet. Az anyakönyvvezetőnek nincs semmi köze ahhoz, hogy a párok milyen ruhában jelennek meg előtte. Végezze el funkcióját, úgy a mint az neki előírva van a többivel együtt. Ez a mi véleményünk.

— **Novemberi végtárgyalások.**

A székesfejérvári kir. törvényszéknél november havában a következő végtárgyalások fognak megtartatni: nov. 5-én: Mundi Ferenc halálát okozó súlyos testi sértés büntetében. Ferenczi Julianna és társai lopás büntetében. Reiner Vilmos sikkasztás vétségében. Ohmüller Ádám súlyos testi sértés és Csilléri Lajos gyújtogatás büntetében. November 9-én: Karilló István gyilkosság büntetében. November 12-én: Kántor Gaborné hamis vád, Tvajda János és társai, Kohn Sándor megvesztegetés és Szanyó Ágoston lopás büntetében. November 13-án: Schlammadinger Sándor és társai vétkezések, Frank Lőrinc közokirat hamisítás és Heitmar Mátyás szándékos emberölés büntetében. November 16-án: Császár János magán okirat hamisítás és Paulik János hivatalos hatalommal való visszaélés büntetében. November 19-én: Csalló József és társai emberölés, Skultéti Ferenc lopás, Varga Jánosné tűzvész okozás és Parti János sikkasztás büntetében. November 20-án: Hok Pál lopás. Deutsch Lajos k. t. sértés és Radosta József lopás büntetében. November 23-án: Kiss István és társai szándékos emberölés és Zantó Julianna gyermekölés büntetében. November 26-án: Böleskei János sikkasztás, Mátai János súlyos testi sértés és Hortenstein Jenő család bukás büntetében. November 27-én: Popper Henrik és társai mag. ell. erőszak és Márcz József nemzeti erőszak kísérletének büntetében. November 30-án Feigl János és társai k. t. sértés és Radanovics Imre rágalmozás vétségében.

— **Körözések.** Szabó János szentmihályi (Fejérm.) születésű, 22 éves, ref., nőtlen kocsis körözését, aki kihágási ügyben 5 fnt pénzbüntetésre, ennek behajthatatlansága esetén 1 és fél napi elzárásra ítéltetett, a budapesti V. ker. rendőrkapitányság elrendelte körözését. — Ugyancsak az V. ker. kapitányság Gregor Mihály bicskői (Fejérm.) születésű, 41 éves, kocsis, kihágási ügyben 10 fnt pénzbüntetésre esetleg 2 napi elzárásra, valamint Szijjártó János székesfejérvári születésű, 45 éves, kocsis, kihágási ügyben 2 fnt pénzbüntetésre esetleg fél napi elzárásra ítélt egyének körözését elrendelte.

* **Egyházi szerek, műhímezések, templomi és egyesületi zászlók, miseruhák keresztúti- és oltárképek, csillárok, téhéneműek, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánljuk Szűts és Társak a bíbornok-érsek és Magyarország heregprimásának udvari szállitóját. Budapest, IV. Kossuth-Lajos-utca. Árjegyzékeiket kívánatra bérmentve küldik.**

— Mai számunkban is hozzuk hazánk legmegbízhatóbb gyümölcsfaiskola telep tulajdonosa **Unghváry László** hirdetését. Unghváry László 121 holdas ceglédi hirmes gyümölcsfaiskolája a külföldi legelső helyre sorozható néhány ugyanily irányú vállalattal szemben már most is milyen helyen áll: erre nézve szolgáljon tájékoztatásul Molnár István „Budapesti m. k. pomologiai tanintézeti” igazgató, kir. tanácsos, gyümölcsészeti biztos alább következő levele: „Vonatkozással a múlt hó 18-án kelt kérdésére értesítem, miszerint ha faiskolája 120 hold kiterjedésű és a mi fő 700—800 ezer darab ojtvány, 1.200.000 alvoszemzés és 15 millió vadonc csemete foglal abban helyet, akkor Uraságod faiskolája mindenesetre a nagyobb külföldi iskolákkal (milyen pl. Leroy André, Barbier, Croux Spáth-é stb.) egy sorompóba állítható. Molnár István”. — Unghváry László 80 oldalra terjedő s kimerítő árjegyzékét bárkinek is megküldi.

* **Végzett papnövendék, ki évek óta tanítással sikeresen foglalkozik, jeles bizonyítványokkal, s a múlt tanévben is mint nevelő főrangú családnál működött; nevelőséget keres katolikus főúri családnál. — Cim a kiadóhivatalban.**

Irodalom és Művészet.

— **A zenélő Magyarország.** Egy rövidke keringővel ejtik lábba a főváros és vidék cigányzenekari a közönséget? Mi a címe ennek? Ki a szerzője? Kérjük mindenütt, a cigány mást nem válaszolhat, mint hogy ez egy új orosz keringő. Ez a bájos első hallására fülbemésző buskomor melodiójával elragadó keringő most jelent meg a „Zenélő Magyarország” 21-ik füzetében: címe „Tazjana” Valse russe Korsky-Ivanovicitől. E füzet még azonkívül a következő remek dolgokat tartalmazza: „Erdő mellett de magas a keszárnya” népdal. Meyer Hellmund Erikától, „Oh mi mely szenvedély” műdal magyar és német szöveggel. „Közellen” szalondarab. A „Zenélő Magyarország” előfizetési ára egy negyedévre 1 fnt. Egyes szám ára 20 kr. Előfizetheti a kiadóhivatalban: Budapest, Csengery-utca 62. szám.

— **Megjelentek a „Havi Közlöny”** októberi füzete változatos tartalommal; a házasságjog köréből közöl felvilágosító kérdéseket és feleleteket, valamint miniszteri rendeleteket; a „Katholikus Tanügy”, dr. Komlóssy Ferenc tanügyi lapja a kath. tanítók érdekeinek igazi védője és szószólója — a szokott tartalommal jelent meg nov. 1-én. Az első előfizetési ára egy évre 4 fnt, mely összeg Uj-Pécsre (Torontálm.) küldendő; a másik előfizetési ára egész évre 2 fnt, mely összeg a kiadóhivatalhoz, Budapest, VI. ker. Szondi-utca 28. küldendő.

— **A „Herkó Páter”** kath. élelapp folyó évi 44. száma rendkívül változatos tartalommal, igen sikerült képekkel és szöveggel jelent meg. Melegen ajánljuk a rövid fennállása dacára is már szokatlanul elterjedt élelapp olvasóink figyelmébe. A „Herkó Páter” előfizetési ára egy évre 4, félévre 2 fnt. Szerkesztője Markos Gyula, a Kath. Örtűzek ismeretes költője, kinek címére az előfizetési pénzek küldendők. (Budapest, Zsibáros-utca 7.)

Az ezredéves kiállításról.

A kiállítás megnyitása.

Az ezredéves országos kiállítás megnyitásának programját a legilletékesebb tényezők jóváhagyása után Dániel Ernő kereskedelmi miniszter a következőképpen állapította meg:

1. Ő császári és apostoli királyi felsége az 1896-iki ezredéves országos kiállítást 1896 május hó 2-án délelőtt 10 órakor nyitja meg ünnepélyesen.

2. Az Ő felsége számára fentartott hely körül — és pedig szép időben a korzón emelkedő királyi sátor körül, kedvezőtlen idő esetén az ünnepélyek csarnokában — az előre történt beosztás szerint gyülekeznek: az uralkodóház fenséges tagjai, a kormány, a diplomáciai testület, az idegen hatalmak külön küldöttei és állandó képvisellete, a törvényhozás, a császári és királyi közös hadsereg, a magyar királyi honvédség képviselői, a székesfőváros, a kiállítási országos bizottság és igazgatóság, a törvényhatóságok, a kulturális testületek és legfőbb közintézetek, a kiállítók képvisellete és a meghívott nagy közönség.

3. Ő felsége elfoglalja helyét a számára kijelölt emelvényen, a királyi sátor alatt.

4. A m. kir. kereskedelmi miniszter, mint a kiállítási országos bizottság elnöke jelentést tesz Ő felségének a kiállítás elkészültéről és felkéri a kiállítás megnyitására.

5. Ő felsége válaszol.

6. A megnyitás kijelentése után a Gellérthegy ormáról ágyulovések jelzik az ünnepi cselekményt.

7. A hazai dalárdák előadják az ez alkalomra irandó ünnepi himnuszot.

8. Ez után megkondulnak a kiállítási harangok és Ő felsége kíséretével megkezdik körutját a kiállítás területén.

9. A körút alatt a kiállítási területen felállított katonai zenekarok ünnepi darabokat adnak elő.

10. A körmenet után Ő felsége a számára fentartott helyiségekbe visszavonul és cserélet tart.

Műkedvelők kiállítása.

Valamely nemzetnek az összes művészetekben való előhaladottságát, tehát műveltségi fokát műalkotásain s műgyűjteményein kívül főleg abból ítélni meg, hogy a művészetek s a műipar iránti érzék és hajlandóság azokkal foglalkozni, miként van annak minden rétegében elterjedve.

Valamint a zene, egy a kisebb képzőművészetek lélekemelő hatása ismeretes. A tűzhelynél a család kebelében, gyakran egymásért kölcsönösen foglalkozva vele, a családi élet bensőségét emeli s apró műtermékeivel a ház bensejét díszíti, a műzést neveli és kifejleszti. Innen van, hogy valamint a család belső életben, úgy a műkedvelők sorában is a nőknek jelentékeny és kiváló szerep jut.

Mindezen szempontokból, az 1896-iki ezredéves kiállítás XX. csoportjának kebelében, mint önálló alcsoportban a hazai műkedvelők műveinek kiállítása vétezt tervbe.

E csoportban ki fognak állíttatni a műkedvelésképen üzött képzőművészetek termékei, tehát festmények, szobrok, a mennyiben amatőrök által készítették és a kiállítás képzőművészeti csarnokában való elhelyezésre igényt nem tarthatnak ugyan, de mind a mellett a művészet bizonyos fokán állanak, továbbá az immár oly jelentékeny kulturális tényező gyanánt jelentkező műkedvelői fényképészet termékei.

Ugyancsak e csoport keretében fognak bemutatni a műkedvelőknek az iparművészet keretébe vágó mindennemű művei, tehát a legyező- és selyemfestés, fárafestés, a majolika- és selyemfestés, fametszés, faragás és égetés, továbbá mindennemű női kézimunka s főleg a himzés magasabb műzést és ügyességet tanúsító termékei s általában az iparművészetek bármely ágába tartozó tárgyak, a mennyiben amatőrök által készítettnek.

A női kézimunkának e csoportba való felvételével egy igen intelligens elemnek kívánunk alkalmat nyújtani műgyűjtsége bemutatására. A különböző női tanintézetek, továbbá az ipari és háziipari csoportok kiállításában ugyanis a női kézimunka mindennél nagyobb arányokban szerepelni fog. De míg e tanintézetek kiállítása a kezdők munkáinak és a tanmódszernek bemutatására vonatkozik, s a különféle ipari csoportok a hivatásszerűleg, kenyérkeresetből és gyárilag üzött ipari női kézimunkák és a nép hagyományos és egyszerűbb technikájú házi iparát fogja feltüntetni: a műkedvelők kiállításának egyik szép feladatát: a művelt középosztály és a főrangú hölgyek

magasan képzett izlésének, alkotásainak egybegyűjtése és bemutatása fogja képezni. A melyeknek pedig meg van az értükük, hogy a magyar stílus ornamentika legújabb felkarolásával ezek is egy nemzeti elemet tartanak ébren, mint egy művészi képet, melyet a múlt virágaiból és emlékeinek aranyos szálaiból himzenek meg.

Az ezredéves kiállítás igazgatósága mindezek folytán felkéri mindazokat, a kik a fentebb vázolt keretbe álló műalkotásokkal foglalkoznak, hogy azokkal a kiállításon részt vegyenek.

Kéri egyszersmind, hogy eziránti segítségüket az ezredéves országos kiállítás igazgatóságának (Budapest, Városliget) mielőbb, legkésőbb folyó évi november hó 31-éig bejelentésük. Maguk a kiállítandó műtárgyak a jövő évi február 28-áig küldendők be.

A szükséges közelebbi felvilágosítással a kiállítás igazgatósága készséggel adja meg.

A magyar háziipar.

Az ezredéves kiállítás egyik legszebb és legüdvösebb feladata megősmertetni a magyar népet a világgal. A magyar népet, a maga teljes valóságában. A házát, a szobáját, a csürét, az ólját, a viselőjét, az életmódját, a szokásait, az erkölcsit és a két keze munkáját. Ennek a célnak szentelik a kiállítás faluját, ötvennél több épületével és százon felül levő melléképületeivel. Erről a faluról még többször lesz alkalmunk beszélni, most csak egy nagy épületéről essék szó, a hol a magyar háziipar kerül bemutatásra. Maga az épület a pozsonyi városházának mása lesz s pozsonyi iparosok építik, egészen hiven az eredeti nyomán. Négy nagy csoportra oszlik benne a kiállítás; ezek:

1. a fonó- és szövő-ipar;
2. fonások fűzvevesszőből, hánesebél, gyékényből, szalmából;
3. agyagipari cikkek;
4. faipari készítmények.

Mindenik csoport nemcsak a készített tárgyak bemutatására szorítkozik, hanem egyszersmind teljes statisztikáját adja, hogy hány ember foglalkozik az illető háziiparral, hány férfi, nő, gyermek, mennyit tesz az évi termelés, s mennyi a munka keresete. De ezen felül, hogy a kiállítás képét változatosabbá s magat a kiállítást tanulságossá tegyék, bemutatják életnagyságu figurákkal és csoportokon a készítés módját is. Az agyagipari csoportban például egy tűzálló téglából összerakott kis házikó lesz, a melyben a papírmasszából élethűen utánzott zsaluzsányi fazekas korongján talakat és bögréket készít, egy másik csoportban az asszony meg a fiú az agyagot veri, áztatja és gyurja a fazekas kezéhez; egy harmadik pedig a kész fazekakat, talakat, bögréket rakosgatja és helyezi el. A fonó- és szövőipari csoportban látinivaló lesz a torontáli szőnyöget szövő asszony a szövőszékével, a varrottast készítő banffy-hunyadi nő, a felvidéki csipkeverő leány. A vessző és hánesebél-csoportban látható lesz a dorogmai kosárfonó család munkássága, azon kezdve, mikor a család ifjabb tagjai hántani kezdik a fűzvevesszőt s végig minden processzuson, a mint a készülő kosár kézzel-kézre jár s végre a család fejének a kezéből kerül ki, mint formás, kész kosár. Ugyanígy látható lesz egy hajdu-nánási szalmakalap-készítő család s egy bátfai gyerekjátékok, babákat, fa-faragásokat csináló familia. A babukat mind az illető vidék ruháiba öltöztetik s a szükséges ruhákat, eszközöket, szerszámokat már fel is hozatták Budapestre.

Magyarország legszebb vidékei.

Az ezredéves kiállítás, a mely bizonyára sok ezrével csábítja Budapestre a külföldi vendégeket, kitűnő szolgálatot tesz majd a vidéknek azzal, hogy különféle módon sorra bemutatja az ország legszebb vidékeit, a gyógyító- és üdülő-helyeket. Magyarország hegy-völgyes, vadregényes vidékei sorra

váltakoznak majd az Alföld pompás legelőivel, a Balaton-vidék tájaival. A bemutatás is különféle módon történik, de mindig a teljes szépségökben szem elé tárva a szép tájakat. Elsőben is lesznek stereoszkopikus képek. Nagy, panoráma-szerű szekrények lesznek ezek, egyszerű forgató készülékkel, úgy, hogy a néző egy-egy vidékről 40-50 képet is nézhet egymásután, az összes nevezetes épületek, kiránduló helyeket, szebb pontokat, környéket nagy színes főlvételekben. A nagyobb fűrdeket, üdülő- és kiránduló helyeket pedig külön fülkékben, plasztikai módon fogják bemutatni. Magyarország szebb helyei sorra következnek ezekben a diorámákban. Teljesen hű mintákban mutatják majd a vidék minden szépségét, hegyeket, völgyeket, erdeket, patakokat, fűrdeket, épületeket stb.

A tengerfenék világa.

Egyik kis csudája lesz az ezredéves kiállításnak. Egy kis előcsarnokból a földbe menő félig homályos barlangszerű folyosóba jut a látogató, s a mikor mind lejjebb és lejjebb megy, sziklatömbök, oszlopok, cseppkőek között találja magát misztikus félhomályban, temperált nedves, hűvös légkörben. — Mintha egy ismeretlen világban, a tenger fenekén járna. S jobbról-balról, felülről üveg falakon át egy csodálatos, sohase látott világ tárul eléje, az elmésen, panorámaszerűen megcsinált tengeri aquarium, benne a tenger fenekének bámulatos, eleven világával. A legváltozatosabb élet, a legcsodásabb állatfajok. Emitt bizarr alakú halak, csikok, tühalak, tengeri ördögök, odább a folyton mozgó légytestű polipok, csigák és kagylók között a tengeri-rózsák száza lepik el a fenéket, kitarják tarka karjaikat, azután egy rezzenésre összebugnyak s percekbe telik, a mig újra kinyitják pompás, piros narancssárga, zöld és kék szirmaikat. Tüskébőrűek, lomha tengeri csillagok hevernek szerte. — Kagylóhéjak közt mászik visszafelé a remete-rák, tengeri uborkák hevernek a különös alakú algák közt. — Hogy az illúzió teljes legyen, messze a háttérben egy óriás körkép lesz folytatásaké a tengerfenéknek, folyton mozgó, változó vetített képekkel. Egy elcsúszott hajó szétruhált roncsai fokozzák a kép hatását s körülötte mozognak, uszálnak a halak és meduzák, a tengerfenék csudálatos lakói eleven példányokban.

Cigány putrik a kiállításon.

Ahogy a valóságban künn tanyáznak, jóval túl a falu legszélső határán, az országút mentén, az ezredéves kiállításon is a falun túl, a legelő betaposott gyepeken ütnék tanyát a vándor cigányok. A házuk vályogból vert apró putri, ahol csak meghuzhatják magukat eső, szél ellen, s mellette egy ponyvasátor, amelyet magukkal cipolnek rozszant szekerekükön, mikor vándor-utra kelnek. A putri és a sátor közül kissé hiányos és nem egészen szalonképes öltözetben tanyáznak majd a nagy familia különféle koru és nemű tagjai, a kiállításon nem eleven példányokban, hanem élethű, embernagyságu papírmasché alakokban. Egy kolompáros család lesz. Az öreg nagy buzgón kalapál egy vas darabon, szöveget ver és tűzlapátokat csinál. Életo társa a familia testi jóvoltáról gondoskodik, s nagy sürűn hatalmas bográcsban vacsorát főz, nyilván lopott malacból. Körülötte leselkednek a gyerekek egy-egy falatára, rimánkodva, s körül ólálkodnak és sütkéreznek a család több tagjai, nagyobbára dologtalanul. Nagyszámu a család, mint minden jórávaló cigány familia: tízenheten lesznek. Az egész csoportotzatnak, a putrinak és sátoroknak a terve József főhercegtől való, a ki saját költségén csináltatja az egész kiállítást, s a maga gyűjteményéből küldi fel a teljes felszerelést, ruhákat stb. Magukat az alakokat Riedl György, az operaház jelmez festője készíti, s a

mikkel már elkészült, olyan élethűek, mintha csak élevenek volnának. Az alakok nem látható facölöpökön állanak majd, esős időben egy szempillantás alatt be-szállíthatók a fődött putriba.

Közgazdaság.

Áruzsora — áruhittel.

I.

(K. Ö.) A gabonátözsde lelketlen spekulációi egyaránt vannak kibatással úgy a nagy-, mint a kisbirtokosok anyagi pusztulására. A gabona árdepresszió, mely a merkantil-liberális rendszer szülötte, lassan, de annál biztosabban s rendszeresen rakja a nagy és kisbirtokra az elvieselhetetlen terheket, melyek egész mezőgazdaságunkat összeomlással fenyegetik. Mégis azonban a nagybirtokosság, részint szakértelmével, részint anyagi erőforrásaival inkább ellenállhat a Magyarország mezőgazdaságával folytatott üzérkedésnek s az ebből származó válságnak, mint kisbirtokosaink, kivált parasztgazdáink, kik nemcsak a gabonátözsde által mesterségesen uton előidézett árhullámzásnak, hanem azonfelül a helyi gabona-szenzálok s uzsorások kiszípolozásának is ki vannak szolgáltatva.

A dolognak a következő a processzusa. Aratásig csak békében hagyják a szegény közzgazdát, ki, hogy megélhessen s gazdaságát üzemképessé tesse, uzsorapénzen tengődik. Aratás után azonban, mikor a gabona már ki van csépelve, az államtól kezdve az utolsó krajzelorig valamennyien kiéhezett kopókként rávetik magukat a parasztgazdára s követelik a törlesztést. Hogyan segítsen magán? Hogyan elégítse ki a hitelezőket, kik nagyon jól tudják megvárni az alkalmas időt, mely az adóst teljesen a körmtik közé szorítsa. Kénytelen természet odaállítani a piacra s odaadni azon az áron, melyet a gabonaüzérek nagyelküen igények érte. A gabonátözsde pedig, melynek szolgálatában vannak az összes vidéki gabonaüzérek, gondoskodik arról, hogy az a kisbirtokos valahogy meg ne terhelje zsebeit. Innét van az, hogy közvetlen aratás után legalacsonyabb a gabona ára, a mikor Magyarország mezőgazdaiának legnagyobb kontingense, a kisgazdák kénytelenek gabonájukon tudadni. A gabonátözsde üzelmel karöltve járnak a helyi uzsorával. Mert mi egyéb, mint lelketlen uzsora a helyi üzérkek eljárása, kik az áru közvetítéséért uzsorapercentet szednek? Mert ne gondolja senki, hogy csak a gabonátözsde jegyzései bírnak befolyással a vidéki gabonaárakra. Nem az árakat a gabonátözsde-jegyzések alapján a vidéki gabonaüzérek szabályozzák, illetőleg korrigálják. Teszem azt, egy megyében van négy számottevő gabonapiac. Mind a négy piacnak üzerei, kik kivétel nélkül újonnan recipiált atyáink-fiaihoz tartoznak, szoros szolidaritásban vannak üzleti dolgokban. Meghatározzák közösen a gabona árát, s az aratás után mindenfelől zaklatott mezőgazda viheli gabonáját a négy piac közül bármelyikére, egyformán keveset kap. Annyit sem, a mennyibe az áru előállítására került. Tessék

aztán ebből fizetni a hitelezőt, állami, megyei, községi egyenes és pótaókat, magot hagyni, egy esztendőig családostól élni s rubázkodni! Ember legyen a talpán az a kisgazda, a ki ilyen viszonyok között képes a gazdaságot tehermentesen megőrizni.

— Egy befejező közlemény következik. —

— **Az országos kataszteri fölmérési munkálatok.** A magyar állam 56403 négyyszög mérföldet kitevő területéből a folyó év elejéig részletesen fölmérött 4117 négyyszög mérföld, vagyis az egész területnek 73 százaléka. Egyes községek kivételével a részletes fölmérés megtörtént már a szűkebb értelemben vett magyarországi vármegyék mindegyikében. Csakis Szilágymegyének s valamennyi erdélyrészi vármegyének területén nem történt még részletes fölmérés. — A még részletesen fölmérendő terület 15233 négyyszögmérföld, melyből Szilágys a 15 erdélyrészi vármegyére, a hol az 1892. XXIV. t.-cz. értelmében községek egész határára kiterjedő tagosítások végrehajtása esetében a kataszteri részletes fölmérés jellegével bíró munkálatok készülnek, 10631 négyyszög mérföld esik. (K.)

— **A mezőgazdasági hitelintézet** létesítése ügyében e hó 27-ikére egybehívott értekezlet többek kérelmére egy későbbi, hirtelpontra közölteendő időpontra halasztatott. — A hitelintézet „mezőgazdasági” külszíne dacára a merkantilizmus szolgálatában áll.

— **Állatbeviteli tilalom.** A belügyminiszter a ragadós száj- és körömfájás behurcolásának veszélye miatt, kérődzőknek (szarvasmarha, juh, kecske) Alsó-Ausztriából való behozatalát november 1-től bizonytalan határidőig megtiltotta.

— **Sertésvész.** Kis-Perkátáról írják lapunknak, hogy ott a sertésvész fellépett s az állatok egyre hullanak. Az óvintézkedések megtétettek.

— **Állatjárvány Baranyában.** Mint lapunknak írják Pécsről, a baranyamegyei Versend, Bükkösd községekben és Fenyős pusztán a ragadós száj- és körömfájás, Pellérd, Patacs, Málom és Oszu községekben pedig a sertésvész járványszerűleg lépett fel, miert a nevezett községek zár alá helyeztettek.

— **Állatjárvány.** Mint lapunknak írják, Bicske községben és a hozzátartozó Doboz pusztán, továbbá Acsa és Bodmér községekben a ragadós száj- és körömfájás a szarvasmarhák közt fellépett.

— **Műtrágya.** (A „Hungária” műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság jelentése Budapest.) A lefolyt héten beérkezett csekély számú azonnali szállításra szóló rendelmenyvel az ősi idén végleg befejezettek tekinthető és a figyelem immár a tavaszi üzlet felé fordul. A legutóbbi héten igen nagy érdeklődés mutatkozott a chilislétrom iránt. Londonból érkezett azon sürgönyi értesítés folytán, hogy Lautarió-társaságot aláírását véve, az egyezség létrejött, miután azonban ezen társaság beleegyezését a legközelebbi napokban várják, ezen 9 hó óta függőben levő kérdés elintézettnak tekinthető. — Az egyezség főpontjai a következők: L. 49 millió métermázsa kivitel 1895–96 években. — 2. 1896. jan. és április hónapok alatt, 2 hónapig a termelés szünetel. Az egyezség létrejött, noha annak híre nem jött váratlanul, a piacra igen izgatólag hatott és főleg későbbi szállításokra magas árak mellett igen élénk üzlet fejlődött. — Általános azon nézet, hogy ezen cikk árai továbbra is emelkedni fognak.

Jegyzések 1896. tavaszi szállításra a következők:

Kettős-szuperfoszfát	20–22 $\frac{1}{2}$	5-90 — 6-45 frt
Prima-szuperfoszfát	16–18 $\frac{1}{2}$	4-30 — 4-85 frt
V. ind. párolt, esontliszt.	4/2–25 $\frac{1}{2}$	6-05 — 6-80 frt
Hoyermann-f. Thomas-salak	18–20 $\frac{1}{2}$	3-85 — 3-65 frt
ugyanaz	22–25 $\frac{1}{2}$	3-60 — 3-85 frt

Kálitrágya	20–25 $\frac{1}{2}$	2-65 — 2-85 fr
Ammoniak-szuperfoszfát	10–12 $\frac{1}{2}$ –35 $\frac{1}{2}$	5-10 — 6-20 frt
Kénsav-sáli	90–96 $\frac{1}{2}$	10-60 — 11-10 frt
Chilislétrom azonnali szállításra		11-70 — 11-90 frt
„ 1896. évi tavaszi „		10-90 — 11-15 frt
Az árak 100 kgonként szákkal együtt elegysuly tisztasuly gyuanánt az egyes állomások távolsága szerint értődnek.		
Vasgálie I-a		3-15 — 3-30 frt
Vasgálie II-a		2-75 — 2-90 frt
Rézgálie		24-00 — 24-85 frt
(100 kgonként 50 kgos hordókban Budapesten.)		

— **Székesszevári piaci árak.**

1895. október 30-án:

Gabona: buza 6.10–6.20, rozs 5.60–5.80, árpa 4.50–5.00, zab 5.50–5.55, kukorica szemes 4.—4.10, csős 2.40–2.50. hab 8.50–8.60 frt métermázsa-zsánként.

Hizott sertés: könnyű 35–36, nehéz 36–38 kr. kgr. eleven súly szerint.

Szerkesztői üzenetek.

Nagyon kérjük katolikus hit-rokonainkat, hogy csak olyan lapokra adják pénzüket, amelyek katolikus meggyőződésünket tisztelik. Ne támogassuk bünrészességgel a zsidó sajtót, amely garasainkból palotákat emel tet, de uton-utfélen pellengerre állítja hitünket és arcul veri katolikus hit-elveinket.

Detrekeő-Csütörtök és Kukmér. Köszönjük. Csak bátran előré! — X. Budapesten van az 1891-iki népszámlálás szerint: róm. kath. 314.835, ág. ev. 27.224, ev. ref. 36.112, gör. kel. 2559, gör. kath. 2837, zsidó 102.337. A legműveltebbek a katolikusok. — K. Ö. Az előbbieket is fognak közölni, de most igen nagy az aktuális anyag. — J. J. M u n k á c s. Köszönjük szives ügybuzgó tudósítását, de ezt sokkal aktualisabb tárgyak miatt mellőznünk kell. Különben is olvasóink köllőleg informálva vannak a munkácsi gyűlésről.

Arany érem

Agyagáru kiállítás Budapest, 1891.

A nagyméltóságu m. kir. kereskedelemügyi miniszter elismerő okirata.

ALAPITTATOTT 1855-İK ÉVBEN.

HAVRANEK ANTAL

AKADEMIAI SZOBRÁSZ és KÖFARAGÓ, BANYATULAJDONOS

SZÉKESFEHÉRVÁROTT.

ÜZLETHELYISÉG és RAKTÁR: FELSŐ-VÁROS, KIRÁLYKUT-UTCZA 1. SZ.

Arany érem

Elvállal minden néven nevezendő épületmunkát gránit, márvány, mész vagy homok kőből. Szobrok, meliszobrok, csoportozatokat, épület- s egyéb szobrászati díszítményeket, kő, ezement s gypsból.

Siremlékek legnagyobb raktára!

Bazalt, syenit, gránit, márvány és homokkőből a legszebb és legújabb minták szerint készítve. Sirbaltok, utifeszületek, emléktáblák, keresztelő medencék. Ur-asztalok, szentelt víztartók stb. jutányos árban — Kovácsolt és öntötvas sirkerítések. — Kitiprott lépcsők az eredeti kőnemnek megfelelőleg jótállás mellett javítatnak ki. Ujbányai malomkő (tőtkő) gyári raktára. Arjegyzék tervekkel és minta-kövekkel készséggel szolgálok!

Templomi szövetek gyára.

Kitüntetve 1873.

Kitüntetve 1881.

DEILER JÓZSEF

templomi szerek gyára és templomi ruhák készítése

Bécs, VII., Zieglergasse 27.

Képviselő: BRÜCKNER FERENCZ.

Megrendelésre készíten minden templomi ruhát, p. o.

Casulát, Vecsernye-köpenyt, Dalmatikát, Velumokat, Stólákat, menyezeteket, zászlókat stb.,

valamint egész **ORNATUST** a legkorrektebb kivitelben.

Templomi szükségletek.

PSERHOFER R.-féle

GYÓGYSZERTÁR

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. ALATT
„zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacsok, azelőtt általános labdacso név alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacso csodás hatásukat érzészeresen be ne bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacso általános elterjedésnek örvendenek s alig van család, melyben ezen kitűnő háziszorból készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacso háziszorból ajánlatnak és ajánlottak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztéstől és székrekedéstől erednek; mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértúlások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is; így sápkórna, idegességéből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacso olyan könnyen hatnak, hogy a legcsékélyebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyöngébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetik.

A számtalan halálirathól, melyet e labdacso fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzáuk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyok győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schierback, 1888. október 22-én

Tekintetes Ur!

Alulirt kéri, hogy felette hasznos és kitűnő vértisztító labdacsoiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék. Neureuter Ignác, orvos.

Hrasche, Flödnik mellett, 1887. szept. hó 12-én,

Tekintetes Ur!

Isten akaratja volt, hogy az Ön labdacsoi kezeim közé kerültek, melyeknek hatásait ezennel megírom: Én gyermekágyban meghűltem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni, és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraméltó labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért överszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacso engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak. Knifé Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt Ur!

A legfőbb köszönet-met mondok ezennel Önnek 60 éves nagyúrném nevében. Az illatú 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórásban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondtott. Midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító labdacsoiból s azoknak állandó használatára folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel Weinztel Johefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. március 27-én.

Tekintetes Ur!

Alulírott ismételtén kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsoiból, El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacso értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen haláliratom tetszészerint használására Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia 1886. okt. 8-án.

T. Ur!

Felkérom, miszerint az Ön vértisztító labdacsoiból egy csomagot 9 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsoinak köszönhetem, hogy egy gyomorhajból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacso nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legfőbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacso csakis a **Pserhofer J.-féle**, az „**arany birodalmi almához**“ címzett gyógyszerárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacso tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 05 krba kerül; hérméltelen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalvánnyal eszközöltök) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 15 kr, 2 csomag 2 frt 30 kr, 3 csomag 3 frt 40 kr, 4 csomag 3 frt 40 kr, 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacso a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánzóttak; ennek következtében kérek csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. névalírással fekete színben és minden egyes doboz ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatása, legjobb szer minden köszvényes és csúszó bajok, u. m.: gerinc-agy-bántalom, tagzsugattás, ischias, migraine, ideges fogfájás, fülzsugattás stb. ellen. 1 forint 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs PSERHOFER J.-től. Évek hossza sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 forint.

Általános tapasz STEUDEL tanártól. Útés és szurás által ujjkukac, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tévely 50 kr. Bérmentve 75 krajcár.

Fagybalzsam PSERHOFER J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden üdült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve, 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifüvedv. egy általánosan ismert kitűnő házi-szer hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen. 1 üvegcsé ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppek), megrontott gyomor, rossz emésztés és mindenemű altesti bajok ellen kitűnő házi-szer. 1 üvegcsével 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só BULLRICH A. W.-től. Kitűnő háziszor a rossz emésztés minden következményei u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalsam, 1 üveg 50 krajcár, egy kis üveg 12 krajcár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balsam, kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr., bérmentes küldéssel 65 kr.

Ezen itt felsorolt készítményeken az osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón meg szereztetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

ÜGYNÖKÖK

kik a gazdasági gépszakmában jártassággal bírnak, legmagasabb jutaléktételek mellett nyernek állandó alkalmazást

Reissenzahn Ant.

gazdasági gépgyárában

Budapest, Eötvös-utca 31. szám.

Hirdetések

a „FEJÉRMEGYEI NAPLÓ“ részére

felvételnek

Márián György könyvnyomdájában,

Székesfehérvár, Szt-István-tér 1.

hol is mindennemű nyomdai munkák a legzölésesebb kiállításban és legjutányosabb árak mellett készítettnek.

Van

utánzott „TOKAJI COGNAC». Ezek ugyan **nagyon olcsók**, de ép oly **rosszak** és így még a legkisebb összeget **sem érik meg**. — Ezen **értéktelen utánzatok** könnyen felismerhetők, mert

1) **nem az egyedüli** és csakis **Tokajban** létező

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL származnak,

2) ezen **TOKAJ VÁROS CZIMEREVEL** **nincsenek** ellátva:

BEJEGYZETT
AZ ELSŐ TOKAJI

TOKAJBAN.

VÉDJEGYE
COGNAC GYÁRNAK

Valódi csakis

TOKAJI COGNAC TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL

az

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL, TOKAJBAN

a mely 1893/94. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyítja

725130 liter bort használt fel.

A fenti eredeti Tokaji Cognac kapható:

Ács Albert ur gyógyszerárában,	Kovács Pál	urnál,
Berényi Mór urnál,	Molnár Adolf	"
Deutsch A. F. "	Piský László	"
Destek Adolf "	Róth Bertalan	"
Hoffmann Lajos "	Reitmann Ignác	"
Imrich Viktor ur gyógyszerárában,	Schwarz S.	"
Karl József és Fia uraknál,	Reinitz László	"

Ifj. Tógl Gyula urnál.

Helyi ügynök: BERGMANN és FIA cég.

Amerikai sima és gyökeres vesszők eladásra 1000 drb.

Rupertis Monticuló sima	I. 25.— II. 15.— III. 10.—
" gyökeres	1 éves 40.— 2 éves 60.— 3 éves 80.—
" egyéb válfajai sima	I. 20.— II. 10.— III. 5.—
" gyökeres	1 éves 25.— 2 éves 35.— 3 éves 45.—
Riparia sovine és portális, kovert vastagságban, sima	10.—
" gyökeres 1 éves 20.— 2 éves 30.— 3 éves	40.—
York Madeira, sima vessző	8.—

A 2 éves gyökeres vesszőkön 1—2 szál, a 3 éves 2—3 szál 60 ctm. hosszú venyeg a tőn hagyatik az esetleges döntés vagy ojtásra.

Európai Csemege és borsfajok, sima vessző keverve	1000 drb.	4.—
" Magdeleine Auevine	" " " " " "	8.—
" Bakator fekete	" " " " " "	8.—
" Burgundi fekete	" " " " " "	5.—
" gyökeres kovert 1000 drb. 1 éves 12 frt., 2 éves	" " " " " "	20.—

Őszi barackfa-ajtványok.

Amerikai és francia fajok legjobb, legszébb legnagyobbak; ennek általam gyakorlati uton termelt és nemesített ojtványok 1 drb. —.50

Továbbá ajánlok 5—6 éves nemes faj dió-fákat, Borovicska, Thuja, fenyő-bokrokat és szomorú-körös (magas törzsű) példányokat.

Vidékre a csomagolási költség felszámítottatik.

LIGHTNECKERT ANTAL, Székesfejérvár.

Vasuti új menetrend.

Érvényes 1895. szeptember hó 16-ától.

Székesfejérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.
Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.
Dél előtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.
Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.
Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.

Budapestől Székesfejérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p.
Délbe 2 ó. 25 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 27 p.
Délután 5 ó. 25 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 7 ó. 39 p.
Este 7 ó. 45 p. gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 10 p.
Este 9 ó. 25 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éjjel.
Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.
Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.

Székesfejérvárról Uj-Szöny felé:

Dél előtt 10 ó. teherv. szem. száll. indul
Uj-Szönyre érkezik 2 ó. 46 p.
Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul
Uj-Szönyre érkezik 12 ó. 41 p. éjjel.

Uj-Szönyből Székesfejérvár felé:

Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll. indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 22 p.
Dél előtt 11 ó. 27 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u.

Székesfejérvárról Nagy-Kanizsa felé:

Dél előtt 9 ó. 26 p. személyvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 1 ó. 39 p. d. u.
Délután 4 óra 33 p. vegyesvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 8 ó. 44 p.
Este 9 óra 17 p. gyorsvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 12 ó. 10 p.
Éjjel 11 óra 43 p. indul
Nagy-Kanizsára érkezik 3 ó. 52 p. reggel.

Nagy-Kanizsáról Székesfejérvár felé:

Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 39 p.
Reggel 10 ó. 0 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 10 p.
Délután 2 ó. 0 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. este.
Éjjel 12 óra 15 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 16 p. reggel.

Székesfejérvárról Veszprém felé:

Reggel 5 óra 20 p. vegyesvonat indul
Veszprémbe érkezik 8 ó. 1 p. reggel.
Dél előtt 9 ó. 34 p. személyvonat indul
Veszprémbe érkezik 10 óra 59 p.
Kis-Czellbe érkezik 1 ó. 17 p.
Délután 1 ó. 35 p. indul
Veszprémbe érkezik 3 ó. 40 p.
Kis-Czellbe érkezik 6 ó. 36 p. este.
Este 9 óra 27 p. vegyesvonat indul
Veszprémbe érkezik 11 ó. éjjel.

Veszprémből Székesfejérvár felé:

Reggel 4 óra 19 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. 0 p.
Dél előtt 7 ó. 3 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 30 p.
Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 5 óra 35 p.

Liebing Richárd toronyóra-gyár.

Liebing Richárd, a bécsi cs. kir. kereskedelmi törvényszék és a bécsi 13. ker. cs. kir. városi kiküldött járás-bíróság hites szakértője és becselője

Bécs, 13¹⁰ Speizingerstrasse 66.

kizárólag csak toronyórákat készít, templomok, városházák, kastélyok, lak-tanyák, iskolák, gyárak stb. számára, a legújabb és legjobb konstrukciói szerint és szolid kivitelben. Hasonlóképen el-vállalja toronyórák javítását is, községeknak pedig részletfizetéseket is engedélyez.

Költségvetések díjtalanok.

AZ 'ANKER'

élet- és járadék-bizt. társas.

Igazgatóság: Magyarország, vezérképv. Bécs, I., Hoher-Markt 11. Budapest, Deák-tér 6. sz. (Anker-Hof.) (Anker udvar)

Vezérképviseelő:

Gróf Zichy Jenő, v. b. t. t.

Vezérítőkár: Ludassy Sámuel.

Társaság vagyona 106 millió korona.

Eddigi kifizetések összege 173 millió kor.

Biztosítási állomány 430 millió korona.

Megtámadhatatlan kötvény. Múltányos feltételek. Nagy nyereségek. Biztosítás háboru esetére.

Felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vesér-képviselet, valamint a társaság összes ügynökei. Székesfehérvár: Bernstein és Kaldornál.

Több ízben kitüntetett
és
mindenütt kedvelt

ESTERHÁZY- COGNAC-

ot tisztelt vevőimnek leg-
jobban ajánlon

Birkmayer Lajos

Székes-Fejérvár.

Hazai gyártmányu női posztó minden színben 48 és 55 kr.

Legdivatosabb

női divatkelmék, kabát- és gallérok

eddig helyben nem létezett választékkal

divatáru-házunkat felszereltük.

Leghíresebb gyárostól

VÁSZON- ÉS ASZTALNEMŰEK

RAKTÁRA.

DEUTSCH MANÓ és FIA.

Állandó kiállítás menyasszonyi fehérnemű kelengyéből.

Nyomatott Mária György könyv- és műnyomdája gyorsajtóin Székesfehérvárott.

Tudományos foggyógyászat.

„A fogak jól rágván meg az ételeket, a gyomorra sokkal kevesebb munka jut az emésztésnél. Azért idült gyomorbetegségeket és a vérszegénységet sokszor gyógyított már meg a fogorvos.”

Mindenféle fog- és szájbetegségek alapos és tudományos gyógykezelése.

Plombálás (odvas és fájdalmas okozó fogak helyrehozása) arany-, platina- vagy emailal. Főleg aranypfombálásban alulrottnak dus tapasztalata van.

Zápfogak, melyeknek csak gyökerük van, ujonnan felépíttetnek arany feggkorona által.

Első álló fogak, melyeknek csak gyökerük van, műfogak által újra felépíttetnek, hogy a természetes fogaktól nem lehet megkülönböztetni.

Hiányzó fogak helyettesítése amerikai műfogak által úgy, hogy a tökéletes rágás és szókijetés ismét helyre van hozva.

A fogkő — mely nagyjából oka, hogy a fogak idejük előtt mozogni kezdenek — eltávolítása a legcélszerűbb eszközzel.

Fogházás tiszta eszközökkel és érzéketlenítő szerrel az antisepsis szabályzata szerint.

12 évi praxis.

Dr. Ritscher Zsigmond,

egyetemes orvostudor, fogorvos és műfogász

Székesfehérvár, sas-utca 7. sz.

Rendelés: d. e. 8 — 12 óráig, d. u. 2 — 6 óráig.

Este kitünő világitás mellett.